

EN UDENRIGSANALYSE

ANALYSER OG NETVÆRK PÅ TVÆRS AF LANDEGRÆNSER

APRIL 2017

CIVILSAMFUNDSSSTØTTE OG UDVIKLING

JACOB LANG
LAURSEN

BREXIT – ET HISTORISK PERSPEKTIV

THOMAS LIE ERIKSEN

DEMOKRATI OG FØLELSER

SIMON HJORTDAL

SYRIEN OG STORMAGTERNE

EMIL BÜLOW

KONFLIKTEN I DET SYDKINESISKE ØHAV

ROSA INGSTRUP

Indhold

Demokrati Bygger på Følelser

2 Simon Hjortdal

Den Syriske Flygtningekrise i Europa

6 Bastian Friborg

Civilsamfundsstøtte og Udvikling

15 Jacob Lang Laursen

Den Columbianske Epoke

20 Thomas Lie Eriksen

Syrien og Stormagterne

27 Emil Bülow

Brexit - Et Historisk Perspektiv

44 Thomas Lie Eriksen

Konflikten i det Sydkinesiske Øhav

52 Rosa Ingstrup

Velkommen

Hvem er UA?

UA er en organisation med to mål:

- 1) At publicere nuancerede analyser og artikler for alle
- 2) At skabe et arbejdsnetværk for alle udenrigsinteresserede, uanset hvor i verden de befinder sig.

Vi beskæftiger os med emner, der går ud over Danmarks grænser, men ligeledes internationale emner, der påvirker Danmark og livet herhjemme.

Målet med vores analyser og artikler er at belyse kompleksiteten af nutidige internationale problemstillinger på en ukompliceret måde. Vi ønsker, at alle skal kunne læse og forstå vores indhold, da viden ingen grænser må have, men skal udbredes til alles fornøjelse og interesse.

Besøg vores hjemmeside på:
www.en-udenrigsanalyse.dk

Vi er meget glade for, at du har valgt at læse dette første nummer af UA Magasinet.

Hos UA ønsker vi at give en stemme til morgendagens beslutningstagere. Al indhold som du finder i dette magasin, samt på vores hjemmeside, er derfor skrevet af "unge eksperter" - dvs. unge under uddannelse, nyuddannede og personer, som har været på arbejdsmarkedet i mindre end 5 år.

Vi har både faste skribenter, samt gæsteskrivere, som har forskellige uddannelsesbaggrunde og interesseområder. Hvad de har tilfælles er en dyb passion for udenrigsspørgsmål, og hos UA kommer vi derfor emnemæssigt vidt omkring.

I dette første nummer kan du blandt andet læse om følelser og den rolle de spiller i demokratiet, om stormagternes indflydelse i Syrien, USA og Kinas rivalisering i det sydkinesiske øhav, og om de epokale forandringer i globalpolitikken, vi oplever i disse år.

Tak, fordi du har valgt at læse vores magasin. Husk at du kan følge os på Facebook og Twitter, hvor vi løbende publicerer nyt fra vores dygtige skribenter.

Med venlig hilsen

Camilla Edemann Callesen
Grundlægger og Redaktør

DEMOKRATI BYGGER PÅ FØLELSER

"Tænk på, hvad du fortæller dine seere. Det er derfor, at vi føler os tvunget til at gå frem og rense luften og fremvise alternative fakta" Kellyanne Conway, den amerikanske præsidents rådgiver, til Chuck Todd, vært på "Meet The Press", MSNBC.

Det er ikke noget nyt, at begrebet fakta bliver brugt relativt, når det fungerer retorisk i offentligt embede. Det nye er, at begrebet fakta aldrig har været brugt så åbenlyst relativt, som når Donald Trump og hans kommunikationsstab bruger det i kølvandet på deres indsættelse. Det er svært for den amerikanske venstrefløj at skjule frustrationen over dette. Når frustrationen bliver lukket ud, bliver den af Trump-fløjen brugt som bevis på, at den venstreorienterede og intellektuelle elite taler ned til arbejderklassen i skinger tone. Fakta er således gjort til et polariserende begreb: Så snart det bruges til at finde sandheden, er det med en nedladende tone. For den amerikanske arbejderklasse er den bedrevidende arrogance glødende immanent så snart uafhængige specialister og erfarne naturvidenskabsfolk informerer om tingenes realitet.

Data fra Washington DC's metro samt billedmateriale beviser, at befolkningsmængden, der mødte op til Trumps indvielsesceremoni, var under halvt så stor som ved Barrack Obamas indvielse. På trods af disse pålidelige og åbenlyse beviser, beskyldes pressen for at forvrænge sandheden. Dette skete ved pressemødet d. 23. januar, hvor pressesekretæren for Det Hvide Hus, Sean Spicer, førte ordet. Han postulerede, at aldrig havde fremmødet været større til en indsættelse af en amerikansk præsident end ved Trumps indsættelsesceremoni. Punktum!

Frem for at forstå disse beskyldninger og postulater fra Spicer som symptom på en nedladende retorik overfor den amerikanske befolkning er det nok mere korrekt at gå ud fra, at Spicer, og dem han repræsenterer, åbenhjertigt føler, at de er blevet talt ned til. Hvis det er tilfældet, virker reaktionen på pressemødet umådelig barnlig. Donald Trumps reaktion kan ikke tolkes som et offers attitude. I hans tale til CIA's personale ved hovedkvarteret i Langly fortalte han blot, hvad han så: Pladsen der strækker sig fra Kongressen til Washington Monumentet var fyldt til bristepunktet. Trump var udsat for en optisk illusion af de helt store. Fra sin fysiske position fik han et perspektiv af menneskemængden, der ikke kunne gøre andet end at bekræfte hans antagelse af sin egen person og den enorme moralske opbakning, som dette i

hans øjne åbenlyst medfører.

Det afgørende er god bevisførelse

For de fleste af dem som valgte Trump, kunne hans udtalelser om sin egen oplevelse af hobens størrelse ikke gøre andet end at bekræfte rigtigheden af deres eget demokratiske valg. Det er vel at mærke samme bekræftelse, der blev gjort muligt med de billeder i samme fugleperspektiv, som blev vist til Sean Spicers pressemøde. Hele situationen virker paradoksal. At et misrepræsenterende billede af en samling mennesker – der netop er til stede for at bekræfte opbakningen til

alvorligt. Undererkendelsen af indrejseforbuddet kan demonstrere, at USA ikke har politisk kontrol over dets egne grænser. Spicers beskyldninger om billedmanipulation begået af den almindelige presse kan så tvivl i befolkningen om pressens objektive nyhedsformidling eller mangel på samme. Den almindelige amerikaner spørger allerede sig selv: Hvordan kan man egentlig vide, at billedbeviser ikke er gennemgået manipulation? Hvordan kan vi overhovedet få styr på vores eget lands grænser, hvis det juridiske system forhindrer politikerne i det? Måske er vi bedst tjent uden et sådant juridisk system?

"Både pressen og oppositionen til Donald Trump bliver nødt til forstå, at fakta aldrig kan være komplet objektiv."

en præsident i sit embede – skal bekræfte opbakningen til en præsident er dårlig bevisførelse. Størrelsen på den anden del af befolkningen som er imod Donald Trump, vidner billedet jo intet om. Det er dårlig bevisførelse, og fakta kan det næppe resultere i.

Det vigtige at forstå er, at det med sandsynlighed er tilfældet, at den dårlige bevisførelse, samt Donald Trumps bekendtgørelse, der forbyder indrejse fra overvejende muslimske lande er politiske handlinger, der er begået intentionelt. Hvis det hele er et forsøg på at demonstrere overfor den amerikanske befolkning, at både pressen og det etablerede politiske system er korrupte og dysfunktionelle, så kan det lykkes for dem. Hvis det ikke er tilfældet, og det i stedet er underbevidste handlinger, er det ligeså

Det kan være Donald Trumps politiske strategi at omforme systemet til et autoritært ét af slagsen. Hvis det er tilfældet, så er det ikke en tilstrækkelig modstand at oppositionen til Trump anklager den populistiske højrefløj for at besidde "uvidenhed om fakta". Derudover anklagen at de lader sig vildlede af følelser (en holdning som David Budtz Pedersen giver udtryk for i en kronik hos Information sidst i januar). Både pressen og oppositionen til Donald Trump bliver nødt til forstå, at fakta aldrig kan være komplet objektiv. Der kan ikke skabes fakta uden følelsesmæssig involvering. Fakta er et resultat af fornuftstænkning og rationalitet, men fornuften kan ikke udelukke følelser.

Jo tidligere man indser, at Donald Trumps præsidentskab blev virkelig på

grund af den politiske, intellektuelle og kulturelle elites insisteren på komplet objektive fakta, jo større er potentialet for at undgå, at noget som Trump sker igen. Et af den vestlige filosofis hovedfund er, at moralske beslutninger (hvilket indebærer valget i en demokratisk proces) ikke kan afgøres på baggrund af objektive fakta, men kun vejledes af dem. Det er vigtigt at have styr på terminologien, når der tales om valg og følelser. For hvis vi ser os blind på følelser eller opfatter det som noget inhabilt og tabubelagt, så kan det nemt resultere i inhumane rationaler, der afstedkom det verdenen var vidne til i forbindelse med holocaust.

Her var der blandt andet tale om en misforståelse af en naturvidenskabelig hypotese: Darwinisme og art-begrebet. De mennesker, der igangsatte masseudslettelsen var helt overbevist om, at deres følelser var helt fraværende i beslutningen om løsningen på "jødeproblemet". Nationalsocialisterne mente klart, at de udelukkende havde fakta på deres side. De så en dyd i at være følelsessterile og var i deres følelsers vold, når de opfattede dem selv sådan.

Demokrati bygges op med følelser

Vi har ikke andet valg end at lade os vejlede af vores mavefornemmelse og følelser. Det er det, der skaber holdninger. Hvis vi ikke gør, så benægter vi, at vi er dem, vi er, og vi indtager en menneskefjendtlig ide om os selv. Netop fordi vi ikke kan slippe udenom vores følelser. Når vi benægter mennesker, der handler i deres følelsers vold, benægter vi os selv. Selvhad har aldrig ført til et

Begrebet objektivitet er i dag ladet med en mening, der er urealistisk. Der findes ikke komplet objektive fakta. Hvad der findes er virkeligheden, og den kan ikke opfattes uden menneskets fortolkning af den. Hvordan man navigerer rundt i information afhænger af den kritiske sans. Kritisk sans afstedkommer, at virkeligheden bliver undersøgt så detaljeret som overhovedet muligt (alle argumenter, inklusiv din modstanders modargumenter, er endevendt), hvorefter din beslutning afhænger af en subjektiv vurdering af alle omstændigheder baseret på fornuft.

Der er misantropi forbundet med en stigmatisering af det vrede og skuffede menneske, der stemte på Donald Trump. Vi må anerkende mennesket for hvad det er og indse, at pressen og venstrefløjene tager sig selv ved næsen, når de vælger at tro på, at de har objektiv sandhed på deres side. At tro sådan vil altid implicere, at der findes dumme og uvidende mennesker: allerede i det øjeblik man vælger at

kommunikere offentligt med sådanne begreber, har man opdelingen af et samfund, der på den ene side har den intellektuelle og kulturelle elite med monopol på objektivitet og på den anden side alle dem, der ikke havde råd til en universitetsuddannelse. Alle dem, der ikke havde tid nok til at blive klog på samfundet, psykologien og fysik, fordi disse arbejder 40 timer om ugen til en mindsteløn.

Løsningen er, at vores følelser bliver rettet det rigtige sted hen. At de bliver vejledt af fornuften. Fornuften kan ikke fungere optimalt uden information. Dens funktion er at sortere og selektere den information, der tilsammen giver mening, og meningen skaber man med følelser. Moralske valg bliver truffet på baggrund af den rigtige mening. Kritisk sans er altafgørende her, og det er et uddannelsessystems og en kulturs opgave at fremme denne. På dette plan kan det konstateres, at det amerikanske samfund har fejlet, når man overvejer populismens sejr.

Demokrati er ikke truet af følelser. Demokrati er bygget op med følelser – med kærlighed til mennesket og idéen om det frie samfund. Bare læs den amerikanske grundlov.

Skrevet af Simon Hjortdal

Simon er bachelor i idehistorie og retorik ved Aarhus Universitet. Derudover har han erfaring med bevidsthedsfilosofi fra sit kandidatstudie i filosofi på Københavns Universitet. Hans særlige interesseområder er vestlig psykologi, politisk filosofi samt etik- og moralfilosofi.

Spørgsmålet om flygtninge har eksisteret i lang tid og er et globalt anliggende. Lige siden menneskethedens begyndelse har der været personer som måtte flygte. Ligeledes er det at hjælpe disse mennesker en gammel skik med de første skriftlige referencer gående 3.500 år tilbage til det gamle Babylon og Egypten.

DEN SYRISKE FLYGTNINGEKRISE I EUROPA

"Forskellen mellem, hvad offentligheden forstår ved en flygtning og den juridiske definition af en flygtning er vigtig."

Historisk

Flygtninge eksisterer fordi vi har stater, og vi har stater eller nationer for at være i et fællesskab. Dette fællesskab giver os sikkerhed mod andre nationer eller trusler, uanset om disse er naturlige eller menneskeskabte. Når en stat ikke kan udfylde sin rolle som protektor, kan folk finde det nødvendigt, at flygte i håb om at finde et andet sikkerhedsnet til dem selv og deres familie.

Spørgsmålet om flygtninge har eksisteret i lang tid og er et globalt anliggende. Lige siden menneskethedens begyndelse har der været personer som måtte flygte. Ligeledes er det at hjælpe disse mennesker en gammel skik med de første skriftlige referencer gående 3.500 år tilbage til det gamle Babylon og Egypten.

I det 21. århundrede overvåges omkring 65 millioner menneskers

situation af UNHCR (Kontoret for De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge), heraf 59,5 millioner flygtninge og asylansøgere, hvilket betyder, at der er flere flygtninge og asylansøgere end nogensinde før. De resterende 5,5 millioner er statsløse og hjemvendte flygtninge.

Definition

Flygtninge er en underkategori under tvungen migration. En kategori, som også indeholder asylansøgere, der har forladt deres land for at søge beskyttelse, men som ikke har modtaget flygtningestatus endnu; internt fordrevne, der er blevet tvunget til at forlade deres hjem på grund af livstruende tilstande, men ikke har krydset en international grænse; personer fortrængt pga. miljø- og naturkatastrofer (oversvømmelser, vulkaner, jordskælv); personer fordrevet grundet menneskelige katastrofer (radioaktivitet og industriulykker); og endeligt, folk fordrevet fra deres hjem grundet store

udviklingsprojekter. Forskellen mellem, hvad offentligheden forstår ved en flygtning og den juridiske definition af en flygtning er vigtig. I offentlighedens øjne kan en flygtning være

“... en person, der flygter fra livstruende tilstande.” (Shacknove, 1985, p. 274)

Dette er en definition, der er let at forstå, mens den juridiske definition er lidt mere indviklet. Den definerer en flygtning som en person, der

“... på grund af en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold i særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig udenfor det land, hvor han [eller hun] er statsborger og som ikke kan eller, på grund af sådan frygt, ikke vil påberåbe sig [selv] dette lands beskyttelse.” (United Nations, 1951, Convention, art. 1A(2)).

Denne definition blev lavet efter Anden Verdenskrig for at tage sig af de mennesker, der var blevet fordrevet fra deres hjem under krigen. Senere blev definitionen brugt til at behandle de flygtninge, der kom fra den kommunistiske blok. Fra begyndelsen havde definitionen et europæisk fokus, da den kun omhandlede folk i Europa. Dette forårsagede senere problemer, da flygtningestrømmene skiftede fra at være en øst- til vestbevægelse, til en syd- til nordbevægelse. Efterfølgende tilføjede man Protokollen til Flygtnings Retsstilling, som ophævede den tidsbestemte- og geografiske begrænsning i den oprindelige konvention. Protokollen blev inspireret af et forslag fra den Afrikanske Union som, udover at

behandle flygtninge fra ikke-Europæiske lande, også fokuserede på andre årsager end forfølgelse. Protokollen samtidig sikrede konventionen da årsagen til at folk forlader hjemlandet er begyndt at variere, og grænsen mellem tvungne migranter og flygtninge er blevet sløret.

Syrien

Umiddelbare selvstændige begivenheder har ledt op til den Syriske krise, som blev internationalt kendt i 2014 og 2015, da flygtninge strømmede til Europa i håb om sikkerhed og et bedre liv. I 1970 kom

Libyen og Syrien. I Syrien startede det ud med mindre demonstrationer i marts 2011. Disse demonstrationer udviklede sig senere til kampe mellem Bashar al-Assad regeringen og forskellige oprørsgrupper.

Snart var Syrien opslugt af borgerkrig. Grundet frygten for at gentage situation med Libyen, hvor en no-fly-zone resulterede i Gaddafis fald, har FNs sikkerhedsråd været lammet. Resultatet af denne tøven er en sen international indgriben i Syrien, samt en forsat skrøbelig koalition mellem de amerikanske- og de russiske militære enheder.

"Størstedelen af flygtningene tager ikke videre end til nabolandene"

Hafes al-Assad til magten efter en række kup og mod-kup. Han skabte en regering, der var centreret om ham personligt, en svaghed, som kan ses som medskyldig til den nuværende krise. I år 2000 overtog den nuværende præsident, Bashar al-Assad, magten i landet, efter hans ældre bror døde i en ulykke. Bashar al-Assad udskiftede en stor del af eliten i samfundet med sine egne folk, hvilket skabte et vakuum af mistro, der underminerede regeringsinstitutionerne.

Dernæst så vi i december 2010, det Arabiske Forår blomstre op i Tunesien, som en protest mod det daværende styre. Denne protest spredte sig snart til Yemen og Egypten, hvor folkelige forandringsprocesser blev sat i værk. Siden har bevægelsen spredt sig til

Borgerkrigen i Syrien tvang folk fra alle dele af landet til at flygte væk fra deres hjemegn. Snart blev antallet af internt fordrevne i Syrien så stort og urolighederne så voldsomme, at Syrerne begyndte at søge mod andre lande. Statistikkerne viser, at der i slutningen af 2016 var ca. 6,5 millioner internt fordrevne i Syrien mens 4,9 millioner personer (51% kvinder og 49% mænd) var flygtet ud af Syrien. Dermed udgør syriske flygtninge lidt over 12% af de 59,5 millioner flygtninge og asylansøgere, der er på verdensplan – halvdelen af disse er børn under 18 år (UNHCR, 2016).

Størstedelen af flygtningene tager ikke videre end til nabolandene, Libanon, Jordan og Tyrkiet. Dette har lagt et kæmpe pres på disse lande, da de ikke råder over tilstrækkelige midler til at

tage sig ordentlig af de millioner af flygtninge, som de hver især huser (ca. 4,5-5 millioner i de tre nævnte lande tilsammen). I disse 'nærområder', som politikerne omtaler dem, betyder manglende donationer fra verdenssamfundet til UNHCR og andre støtteorganisationer meget. Den manglende økonomisk støtte har

Europa

Omfanget af flygtningekrisen i Europa kom som en overraskelse for de fleste. I begyndelsen af 2015 diskuterede EU-medlemsstaterne, hvordan de skulle fordele de 20.000 syriske kvoteflygtninge, som UNHCR havde anmodet EU om at byde velkommen. Ved udgangen af 2015 havde mere end en million flygtninge, primært fra Syrien, fundet vej til Europa.

De uforudsete omstændigheder har stillet de europæiske ledere over for nogle alvorlige valg. Krisen fik nogle politikere til at lave "politik i farten", som Angela Merkel blev beskyldt for, da hun besluttede at åbne grænserne til Tyskland (The Economist, 2015a). Andre ledere lukkede deres landegrænser, strammede deres asylregler eller arbejdede aktivt med udenlandske aviser for at holde flygtninge væk fra deres land.

Flygtningekrisen har vist svagheder i EU-systemet. EU har ikke formået at

"Flygtningekrisen har vist svagheder i EU-systemet."

gjort, at de lejre, som flygtningene bor i, ikke er ordentligt forsynet med vand, toiletter, mad eller andre basale ting til overlevelse. Sygdom, sult og vold er dagligdag i disse lejre.

Folk, der lever under disse vilkår, ender med at blive desperate og når dette sker, søger de nordpå mod det rige Europa i håbet om, at de her vil finde bedre muligheder for overlevelse. Med denne bevægelse mod Europa, fik de syriske flygtninge verdens opmærksomhed.

lave en fair og effektiv løsning til håndtering af de ankommende flygtninge, hvilket har lagt et enormt pres på grænselandene. Dette gælder især Grækenland og Italien, der modtager størstedelen af flygtningene. Grækenland, der allerede var dybt inde i en økonomisk krise, har ikke været i stand til at yde tilstrækkeligt husly og sikkerhed for de hundredtusindvis, der kom til landets kyster i 2015.

Når folk står uden husly, medicin, retshåndhævelse og mad, er der øget

risiko for vold og desperation. Manglen på uddannelse til børn i skolealderen, der går glip af muligheden for at lære og uddanne sig, kan senere føre til, at disse børn ender som kriminelle eller som ofre for menneskehandlere.

Frygt og integration

Det er i Europas interesse, at integrere flygtninge bedst muligt, da Europa lider af en negativ fødselstilvækst. Dette betyder, at der er brug for ung arbejdskraft for at vedligeholde velfærds-Europas jævne og bæredygtige vækst. Europa har, modsat Tyrkiet, Libanon og Jordan,

økonomiske kollaps i 1970'erne førte til et mere lukket Europa. Forskellen på flygtninge og økonomiske migranter blev sløret. Dette betød, at europæerne blev mere mistroiske overfor muligheden for, at økonomiske migranter forsøgte at hævde flygtningestatus med det formål at få adgang til de rigere lande. I det seneste årti, med den frie bevægelighed for personer inden for Den Europæiske Union (EU), er det blevet stadig sværere for udenforstående at få adgang og EU har skabt en fæstningsmentalitet, hvor de søger at forsvare det indre marked fra påvirkning, eller 'invasion', udefra (for at blive i fæstningsmentaliteten).

"Det er i Europas interesse, at integrere flygtninge bedst muligt, da Europa lider af en negativ fødselstilvækst."

ressourcerne til at håndtere flygtningene ordentligt.

Med den store tilstrømning af flygtninge, hvoraf mange har muslimsk baggrund, har der været en stigende tendens til fremmedhad. Dog skal det bemærkes at flygtningestrømmen fra Syrien langt fra er homogen, hvorfor det ikke giver mening, at behandle dem alle ens. Nogle flygter fra fattigdom, nogle flygter fra religiøs forfølgelse (dette gælder både muslimske minoriteter og kristne). Dette er værd at huske, når Vesten skal behandle deres sager og lave lovgivning omkring flygtninge og integration.

Den væsentligste årsag til integrationsproblemer og en fælles europæisk løsning er mistillid. Det

Det store antal flygtninge blev en byrde for retten til bevægelsesfrihed indenfor EU's grænser – også kendt som Schengensamarbejdet. Dette samarbejde betyder, at når først flygtningene er ankommet til et EU-land, kan de bevæge sig uhindret hen til det land, hvor de gerne vil søge asyl. EU-landene har også en aftale omkring håndtering af flygtninge, kaldet Dublinaftalen. Denne aftale er lavet ud fra et jævnt og overskueligt antal årlige flygtninge. Aftalen går på, at flygtningene skal ansøge om asyl i det første EU-land de kommer til. Dette system brød sammen, da tilstrømningen af flygtninge blev så højt, som det gjorde i 2015, hvor flere hundredetusinde ankom til de samme to lande, Grækenland og Italien. Disse to lande havde ikke kapaciteten til at håndtere denne tilstrømning og

flygtningene begyndte at bevæge sig videre for at søge asyl i andre lande. I reaktion til dette begyndte flere og flere lande at lukke deres grænser – et tiltag, som Schengenaftalen giver mulighed for i en begrænset periode.

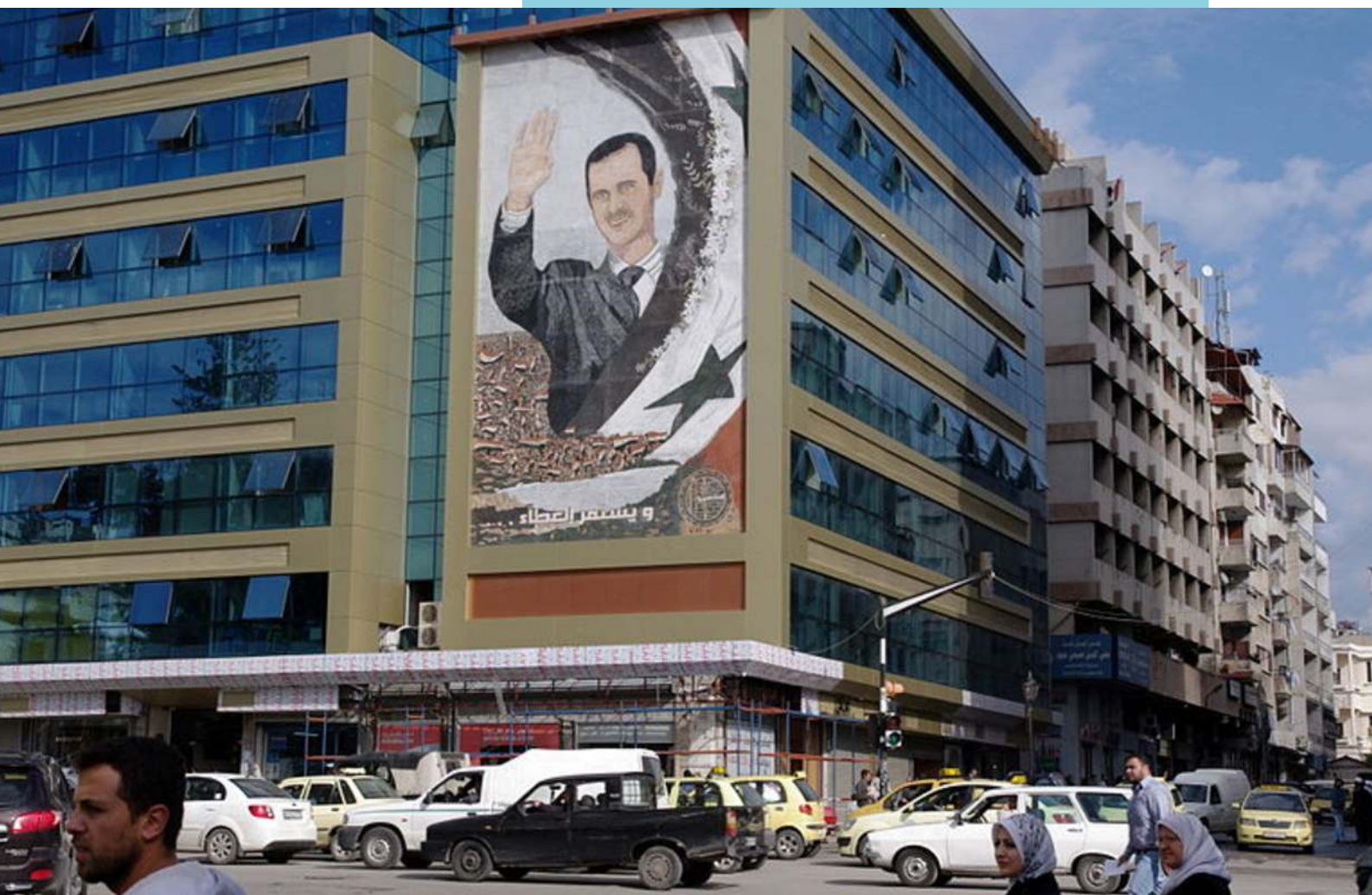
Det er dog et tiltag, som strider mod ånden i Schengenaftalen, der handler om fri bevægelighed. Konsekvensen af de lukkede grænser kan, i yderste konsekvens, blive en opløsning af det Europæiske fællesskab som vi kender det og en tilbagevenden til 28 selvstændige stater, da den frie bevægelighed er en af de bærende søjler i samarbejdet mellem landene.

Det økonomiske samarbejde bygger på fri bevægelighed af varer og personer, hvilket bliver stadig sværere med lukkede grænser. En yderligere konsekvens for almindelige mennesker, vil være højere priser på dagligvarer, da der vil komme yderligere gebyrer og administration i forbindelse med grænseoverfart.

Dilemma

Det er interessant, hvordan krisen har afdækket et internt dilemma i EU i forhold til flygtningespørgsmålet. Længe har EU været et forbillede angående menneskerettigheder, stærk tilhængere af Flygtningekonventionen, og stærk fortalere for rettigheder til- og accept af flygtninge.

Europa har længe været efter andre lande, når disse ikke fulgte Flygtningekonventionen og ikke hjalp flygtninge i deres region, f.eks. i Sydøstasien, hvor Thailand, Malaysia og Indonesien blev kritiseret for ikke at gøre nok for Rohingia-folket, der kom

sejlende til deres kyster i flugt fra masseforfølgelser i Myanmar (Burma). Nu, med den store tilstrømning til Europa, synes der at være sket en ændring i denne holdning. Det kan ses som hykleri, når EU ikke ønsker at tage ansvaret for flygtningene, men fordømmer andre stater, når de gør det samme.

Som en professor ved Københavns Universitet skrev til mig i forbindelse med stramningen af de danske integrationsregler:

“Denmark will have one of the most repressive immigration policies, which is not a good advertizing [sic] for Denmark. How can we possibly recommend to Thailand or Malaysia to be more humanistic, if we do not accept any of the refugees on our

shores?” (personlig kommunikation Horstmann, 2015).

Grundet en voksende modvilje mod flygtninge, som bl.a. kan eksemplificeres ved Ungarns behandling af flygtninge og lukning af adskillige EU landes grænser, har EU, med Tyskland i spidsen, skabt stødpudezoner omkring sine ydregrænser. Senest gennem aftalen med Tyrkiet, hvor flygtninge i flere tilfælde kan sendes tilbage til Tyrkiet, som skal være med til at sikre færre flygtninges adgang til Europa. Dette gør situationen svær for værtslandene, som Tyrkiet, Libanon og Jordan, og værre for de tæt på 5

stat ikke kunne. På længere sigt bør vi tage fat på roden af problemet, om det er menneskeskabt eller naturligt. Dermed vil vi kunne sikre, at flygtningene kan få mulighed for at vende tilbage til deres eget land.

Derudover kan viden og forståelse af situationen, åbne offentlighedens øjne og få dem til at indse, at billedet af flygtninge og tvungne migranter, som værende nogen der forsøger at stjæle jobs ikke, generelt, er korrekt. Derimod er der tale om mennesker, der forsøger at få et liv i sikkerhed for dem selv og deres familier. De fleste flygtninge ønsker ikke at forlade deres hjemland, men gør det, fordi de søger

"Flere forskere mener desuden, at disse stødpudezoner er kommet for at blive"

millioner syriske flygtninge, der holder til i disse lande. Flere forskere mener desuden, at disse stødpudezoner er kommet for at blive. Skulle dette vise sig at være tilfældet, så kan vi sandsynligvis se frem til en stadig større humanitær katastrofe i Mellemøsten. Selvom krigen i Syrien skulle ende, vil det tage årtier at genopbygge og sikre landet.

Løsningsforslag

Europa burde vedtage en 'vi-kan-godt' ånd som den, der er i UNHCR og hos Angela Merkel i Tyskland. Hvis folk er i nød, bør de modtage hjælp. Dette burde være en moralsk forpligtelse. På kort sigt bør vi hjælpe med flygtningenes umiddelbare behov, som mad, vand og husly, og beskytte, hvor deres egen

efter sikkerhed for dem selv og deres børn. De forlader til tider høje positioner i deres samfund i bytte for ufaglærte arbejde i værtslandet, blot for at sikre deres efterkommeres overlevelse.

Skrevet af Bastian Friborg

Bastian har en MA i Internationale Anliggender og en BA i Religiøse Studier fra Københavns Universitet. Han har i særdeleshed en interesse for flygtningepolitik og internationale organisationer.

CIVILSAMFUNDSSTØTTE: KONKURRENCE KAN SKADE DEN LANGSIGTEDE UDVIKLING

"Civilsamfundsorganisationer, som det også nævnes i strategien, besidder en høj grad af ekspertise og en folkelig forankring, der ikke er at finde hos regeringen i samme grad."

Der er plads til NGO'er i Danmarks nye udviklingsstrategi. Men når man vil basere finansieringen af dem på et konkurrenceprincip, kan det skabe problemer for den langsigtede udviklingsindsats.

Den danske regering har, siden Kristian Jensen den 28. juni 2015 tiltrådte som udenrigsminister, arbejdet på en ny udviklingsstrategi. En udviklingsstrategi har to formål, nemlig at fremlægge hvilke udviklingsområder, lande og udviklingsaktører regeringen har valgt at fokusere på og hvordan danske udviklingsbistandskroner skal bruges i både Danmark og de udviklingslande, Danmark arbejder med. Den nye strategi blev præsenteret onsdag d. 18. januar 2017. Afsættet for strategien er FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, som trådte i kraft d. 1. januar 2016. I den nye udviklingsstrategi nævnes danske civilsamfundsorganisationer som centrale aktører i opfyldelsen af de udviklingsmål, Danmark har valgt at

fokusere på. Dette kan i høj grad opfattes som et positivt valg, da civilsamfundsorganisationer, som det også nævnes i strategien, besidder en høj grad af ekspertise og en folkelig forankring, der ikke er at finde hos regeringen i samme grad. Denne anerkendelse af danske civilsamfundsorganisationer er, ifølge mange – deriblandt NGO'erne selv – et skridt i den rigtige retning for dansk udviklingspolitik. Kigger vi dog nærmere på, hvordan den danske regering vil støtte disse organisationer finansielt, er der nogle problemer, der giver sig til kende.

Ny finansiering – nyt styrkeforhold

Regeringen ønsker nemlig, at danske NGO'er skal lægge sig op ad regeringens udviklingsstrategi – altså skal NGO'ers arbejde og fokusområder passe ind under Danmarks prioriterede dele af de 17 verdensmål. Dette betyder blandt andet, at der bliver ændret i den måde, hvorpå

staten finansierer de danske NGO'er. Tidligere har en stor del af den danske bistand, som NGO'er har modtaget, været fordelt gennem såkaldte rammebevillinger. Disse bevillinger er ikke bundet op på enkelte projekter, men er derimod flerårige aftaler, som giver organisationerne muligheden for selv at identificere og gennemføre aktiviteter. Eksempelvis har Mellemløst Samvirke årligt modtaget 149 millioner (som i 2015 blev skåret til 108,7 millioner).

Udenrigsministeriet vil nu derimod, i løbet af 2017, starte en åben ansøgerrunde til de midler, der er afsat til danske NGO'er. Samtidig nulstilles al nuværende støtte, så alle organisationer starter fra "bunden". Regeringen forsvarende dette tiltag ved at argumentere for, at man på denne måde får mest for pengene, fordi NGO'erne tvinges til at levere konkrete resultater kontinuerligt for at få del i støtten. Som nævnt skal disse resultater og projekter også passe ind under regeringens udviklingsstrategi.

Man får dermed også sikret, at den danske regering og de danske civilsamsfundsorganisationer udfører et mere sammenhængende udviklingssamarbejde i regeringens prioriterede lande. Nogle af disse prioriterede lande er Afghanistan og Niger (kategoriserede som fattige, skrøbelige lande), Kenya og Tanzania (kategoriserede som fattige, stabile lande) samt Ghana og Vietnam (kategoriserede som transitions- og vækstøkonomier). Disse er blandt andet valgt med det mål at mindske antallet af flygtninge på globalt plan.

På trods af de nævnte fordele er der nogle klare problemer forbundet med den nye omfordeling af ressourcer. Som Uffe Torm, der i mere end 45 år har arbejdet med dansk udviklingsbistand og senest som sekretariatsleder for Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling påpeger, har regeringen tidligere ladet

Hvad skal civilsamfundet?

Regeringen synes generelt i sin udviklingsstrategi at præsentere forskellige opfattelser af civilsamfundet. Både de danske samt de civilsamfundsorganisationer, der er baseret i de prioriterede udviklingslande, betegnes som værende folkelige og lokalt forankrede – altså i høj grad selvstændige fra deres landes regeringer. Men et civilsamfund, der af finansielle årsager tvinges til at indrette sig efter en regerings politik, er i min optik ikke særlig selvstændigt.

Hvorvidt man synes om NGO'ernes situation i den nye udviklingsstrategi afhænger af, hvad vi egentlig skal med civilsamfundet og NGO'er. Skal disse arbejde langsigtet og holistisk med netop de emner, de har specialiseret sig inden for, eller skal de arbejde markedsbaseret med de emner, der efterspørges på et bestemt tidspunkt? Et af problemerne ved at indføre denne konkurrencebaserede

"Hvorvidt man synes om NGO'ernes situation i den nye udviklingsstrategi afhænger af, hvad vi egentlig skal med civilsamfundet og NGO'er"

sig inspirere af det arbejde, de danske NGO'er udfører. Dette kommer nu til at forholde sig anderledes. Man kan ligefrem argumentere for, at NGO'erne rent faktisk ender med at gøre statens arbejde. Denne udvikling virker en smule malplaceret, når regeringen i den nye udviklingsstrategi roser de danske civilsamfundsorganisationer både for deres faglige ekspertise og folkelige forankring. I mine øjne sikrer man ikke en folkelig forankring ved at tvinge organisationerne til at lægge sig op ad regeringens politik.

finansiering hos de danske NGO'er er, at udvikling ikke nødvendigvis fungerer på samme måde som forretningsverdenen. Med udvikling kræves der også langsigtede løsninger, men konkrete resultater vises sjældent med det samme. Et eksempel på dette er NGO'en iiINTERest, der arbejder på et projekt omhandlende fattigdomsbekæmpelse gennem ungdomsuddannelse og selvstyre. Dette projekt er sat til at vare tre år. Hvis den danske udviklingsfinansiering

konkurrenceudsættes kunne sådan et projekt potentielt blive nedprioriteret.

For det første er selve implementeringen af projektet som nævnt langsigtet. Men udsigten til resultater kan være endnu længere da uddannelse og resultater deraf tager tid. Foruden dette, er nogle af projektets mål baseret på komplekse indikatorer. Fattigdom kan siges at være relativt målbart, men hvordan måler man graden af selvstyre? Sådanne komplekse indikatorer kan være sværere at "sælge" til en donor, der gerne vil se konkrete resultater fra projektet.

for folkets ønsker. NGO'er er allerede kritiseret for at være professionelle men ikke repræsentative, når det kommer til udvikling. Kritikere mener blandt andet, at de professionelle ansatte langt fra repræsenterer den gennemsnitlige befolkning, og at NGO'er i højere grad står til ansvar over for donorer, da de først og fremmest må tilfredsstille disse for at få adgang til finansiering. Denne repræsentativitet kan altså blive endnu mere tvivlsom, hvis den danske regering bliver den primære aktør, som NGO'er står til ansvar for – dette vil i hvert fald give skeptikere mere ret i den sidstnævnte del af kritikken.

"Udviklingsbistand gives sjældent uden øje for egne interesser"

Samtidig kan det diskuteres, hvem der egentlig skal definere udvikling og hvem der skal gavne af denne. Regeringen nævner, at fordelene ved de danske NGO'er, er at de er en del af et internationalt netværk, og dermed arbejder tæt sammen med andre NGO'er, som (ifølge regeringens ræsonnement) er lokalt forankrede. Deres indsigt i lokale forhold og behov gør NGO'erne i stand til i højere grad, at identificere behovet hos lokalbefolkningen som herved kan sætte dagsordenen, frem for den danske regering – med mindre det selvfølgelig primært er Danmark selv, der skal have gavn af udviklingspolitikken. Udviklingsbistand gives sjældent uden øje for egne interesser, hvilket i høj grad kan komme til syne, hvis NGO'er må indrette sig efter regeringens frem

Anerkendelsen af civilsamfundet og NGO'er som centrale aktører er et positivt element i den nye udviklingsstrategi. Disse organisationer har, som regeringen også selv nævner det, masser af erfaring, ekspertise og internationale netværk, som kan styrke den danske udviklingsindsats.

Dog skal man passe på med ikke at trække en markedslogik ned over disse organisationer ved at konkurrenceudsætte støtten. Denne logik kan nemlig føre til flere kortsigtede løsninger, fordi hurtige resultater prioriteres frem for langsigtede satsninger.

Samtidig er der spørgsmålet om repræsentation og ansvarlighed. Repræsentationen vil utvivlsomt lide

endnu et knæk, hvis NGO'er hele tiden skal stå til ansvar for regeringen og ikke befolkningen. Udvikling er en mangesidet proces, og vil derfor også have størst gavn af et frugtbart samspil mellem flere selvstændige aktører.

Skrevet af: Jacob Lang Laursen

Jacob læser til en kandidat i Internationale Studier på Aarhus Universitet. Han har derudover en bachelorgrad i Antropologi med tilvalg i Religion, Politik og Samfund samt Udviklingsstudier. Jacob har bla. lavet feltarbejde i Litauen og Nicaragua, og er aktiv i Amnesty International, hvor han er gruppekoordinator for den lokale frivilliggruppe i Aarhus.

DEN COLUMBIANSKE EPOKE OG DEN NYE VERDENSORDEN

For at forstå de epokale forandringer i globalpolitikken, vi i disse år oplever, er det nødvendigt at skabe klarhed over de seneste 500 års verdenshistorie.

I

begyndelsen af året kunne man i New York Times læse en analyse skrevet af den berømte liberale amerikanske kommentator og forfatter Thomas L. Friedman (1953-). Heri advarede Friedman om, at manglen på globalt

lederskab i kombination med de mange kriser, der i øjeblikket præger verdenspolitikken, risikerer at føre til den hidtil gældende verdensordens sammenbrud.

Dette kan blive tilfældet, fordi fraværet af et globalt lederskab kan indvarsle afslutningen på en række epoker. Der er ifølge Friedman tale om epoker såsom: en uafbrudt vækst i den kinesiske økonomi, en definitiv nedsmeltning af oliepriserne, robotteknologiens indvirkning på menneskets arbejdsliv og forbundet hermed den sociale stabilitet i samfundet og endelig krisen i det amerikanske politiske system samt risikoen for, at EU vil bukke under for et overvældende pres og implodere.

Alt dette er for en liberalt indstillet intellektuel som Friedman et mareridt uden sidestykke, fordi den endelige konsekvens kan blive en verden præget af kaos, vilkårlighed, magtkampe og vold i klar modsætning til den regelbaserede orden, der opstod efter 1945. Selv om analysens iagttagelser er spændende, forekommer det, som om Friedman ikke helt har øje for det store billede.

Der er således ikke tale om et sammenbrud af mange forskellige epoker på en gang, men snarere om afslutningen på en epoke, der har domineret verdenshistorien gennem 500 år. For at forstå implikationerne af dette er vi nødt til at vende os mod mere konservative tænkere.

Den Gamle Orden

I 1904 holdt den britiske geograf og historiker Halford

J. Mackinder (1861-1947) i London et foredrag med titlen *Historiens Geografiske Omdrejningspunkt*, der udkom som artikel samme år, og som skabte grundlaget for den moderne geopolitiske videnskab.

Med udgangspunkt i geografien var det således Mackinders ærinde, at give en samlet helhedsfortolkning af de seneste 400 års verdenshistorie. Mackinder indledte sit foredrag med at konstatere, at når historikere i en fjern fremtid vil betragte disse fire århundreder på samme måde, som vi i dag betragter de egyptiske dynastier, er det muligt, at de vil benytte betegnelsen *Den Columbianske Epoke* om perioden.

I dette tidsrum af verdenshistorien blev kloden kortlagt og forbundet på en måde, som aldrig tidligere set. De enkelte verdensdele blev bragt i direkte forbindelse med hinanden, og dette fik som konsekvens, at verden blev et "lukket politisk system." Baggrunden for denne vældige udvikling var de

europæiske sømagters ekspansion i alle retninger, der igen som baggrund havde mødet mellem land og hav, der for Mackinder var den egentlige drivkraft i verdenshistorien.

Det var nemlig i sammenstødet med de asiatiske steppe- og nomadefolk, at de europæiske stater blev skabt. Ved begyndelsen af det 20. århundrede, hvor altså en stor epoke i verdenshistorien måske stod foran sin afslutning, var det netop mødet med fastlandsgiganten Rusland, der udstyret med ny teknologi inden for særlig jernbanedrift, skabte alvorlig tvivl om muligheden for at opretholde den dengang gældende verdensorden, som ikke mindst Storbritannien havde nydt godt af.

Med sit store fokus på kampen mellem land og hav fik Mackinder imidlertid ikke fuldt ud behandlet baggrunden for Den Columbianske Epoke, der som navnet antyder, fokuserer på verdenshavene og de store opdagelsesrejser som udgangspunkt for epoken. Nok var overvindelsen af truslen fra øst, fra stepperne, en milepæl i europæiske historie, men den egentlige årsag til, at de europæiske magter var i stand til at underlægge sig resten af verden, skal primært findes i den intense og brutale interne magtkamp om herredømmet over Europa og herigennem over resten af verden.

Med opdagelsen af Amerika videreførte de europæiske nationer i global målestok den magtkamp, der havde pågået på kontinentet siden Romerrigets sammenbrud. De første kombattanter på den store globale scene var Spanien og Portugal, der med pavelig bistand delte den kendte verden imellem sig. Siden fulgte

Holland, Frankrig og England, som blev de nye stormagter, som skulle fuldende erobringen og koloniseringen af kloden.

Denne proces blev skabt igennem krig. Gennem udviklingen af ny teknologi blev sammenstødene mellem stater stadig voldsommere og fordrede igen forskning og udvikling af endnu mere overlegen teknologi i et bestandigt forsøg på at overgå rivalerne og blive verdenshersker. Magtpolitik var således drivkraften bag enorme samfundsomvæltninger og forandringer af menneskets liv, forandringer, der på mange områder betød betydelige materielle såvel som

grusomme ironi, at det netop blev ham, der kom til at stå i spidsen for det europæiske herredømmes endelig fald.

Gennem to verdenskrige, som også Mackinder skulle opleve, fandt Den columbianske epoke sin afslutning. Det bliver ofte fremhævet, hvorledes særligt Første Verdenskrig var en "unødvendigt krig," der kunne have været undgået, men set i det store historiske perspektiv var den moderne udgave af Trediveårskrigen en logisk afslutning på en stor epoke i verdenshistorien.

"Magtpolitik var således drivkraften bag enorme samfundsomvæltninger og forandringer af menneskets liv"

psykologiske forbedringer af den enkeltes liv.

Men indbygget i den intense konkurrence mellem de europæiske magter var en destruktiv kraft, der blev stadig sværere at beherske. For hver ny krig blev omkostningerne materielt såvel som menneskeligt større og mere omfattende i en opadgående spiral, der blot ventede på at kulminere.

Winston Churchill kan stå som personificeringen af Den columbianske epokes storhed og fald. Den legendariske britiske statsmand blev født i 1874 i den absolutte overklasse i det mest omfattende imperium, som verden nogensinde havde set. Livet igennem var Churchill stærkt optaget af ære, storhed og bevarelsen af imperiet. Det er derfor skæbnens

Kombinationen af europæisk ekspansion, rivalisering og teknologiske landvindinger måtte næsten uundgåeligt føre til et punkt, hvor det store opgør ikke længere kunne undgås, men samtidig heller ikke kontrolleres af nogen, og resultatet blev afslutningen på det europæiske verdensherredømme.

Verden Af I Går

1945 står som et nulpunkt i Europas historie. De ledende magter havde i et titanisk opgør slidt sig selv op og trukket resten af verden med sig i deres fald. Der var derfor ikke længere noget grundlag – hverken moralsk eller økonomisk – for at opretholde det europæiske overherredømme. De altomfattende verdenskrige havde imidlertid skabt en situation, hvorfra

"Allerede før murens fald var debatten om en kommende verdensorden i fuld gang"

det var svært at bevæge sig fremad. Verden frøs derfor fast i en bipolar organisering af kloden anført af det Amerika, hvis opdagelse havde udgjort begyndelsen på den store europæiske epoke. Befolket af overvejende europæiske indvandrere og en hermed forbundet dominerende kristen-sekulær kultur kunne det fremstå, som om det europæiske system blev videreført nu blot fra den anden side af Atlanten.

Over for denne blok bestående af Nordamerika, Vesteuropa og Japan stod Sovjetrusland og dets østeuropæiske satellitstater, som i deres samfundsindretning imidlertid også var styret af en vestlig udviklet ide i form af kommunisme/marxisme.

Ud fra en overfladisk betragtning kunne det derfor i 1945 se ud, som om ikke ret meget var forandret. Der var opstået nye magtcentre, men det europæiske blik på verden bestod fortsat, ligesom Europa forblev den centrale skueplads nu for det ideologiske opgør under Den kolde krig. At der efter Anden Verdenskrig opstod en ny magtpolitisk orden, er klart, men denne var stadig indordnet under det paradigme, som den colombianske epoke udgjorde.

Murens fald og Sovjetunionens opløsning ændrede ikke på dette. 90'erne og begyndelsen af det nye årtusind stod fortsat i Vestens tegn. Hvornår den afgørende ændring indtraf, er en længere diskussion, men

Francis Fukuyama.

Fukuyama mener stadig, at den grundlæggende tese fra Historiens Afslutning holder, om end tonen er blevet langt mere pessimistisk i de senere år.

Copyright: Les Rencontres économiques d'Aix-en-Provence

"Hvordan kommer vi videre fra den nuværende situation?"

et godt udgangspunkt forekommer at være 2008, da den internationale finanskrisen slog benene væk under verdensøkonomien eller rettere væltede den vestlige verden omkuld.

De nye opstigende verdensmagter med Kina i spidsen fortsatte deres økonomiske vækst, og dermed var den sidste illusion, der havde omgærdet Vesten, definitivt brudt. Fremskridt og udvikling hænger ikke længere uløseligt sammen med Europa og USA, og uanset hvilke økonomiske problemer og samfundsmæssige udfordringer Kina, Indien m.fl. står overfor, vil blikket ikke længere automatisk blive vendt mod vest.

På Vej Mod En Ny Verdensorden?

Men hovedspørgsmålet består fortsat: Hvordan kommer vi videre fra den nuværende situation? Hvordan skabes en ny verdensorden? Og kan de europæiske stater eksistere i en orden, hvor de ikke er alttings centrum?

Det sidste først. Allerede før murens fald var debatten om en kommende verdensorden i fuld gang. Det skete med Francis Fukuyamas (1952-) berømte/beryggede artikel fra sommeren 1989 om *Historiens Afslutning* og liberalismens endelige triumf. Nogle år senere fremkom svaret til Fukuyama med Samuel Huntingtons (1927-2008) ligeledes

berømte/beryggede artikel om
Civilisationernes Sammenstød.

På trods af indbyggede svagheder i begge teorier centrerer debatten om en ny verdensorden sig fortsat i de spor, Fukuyama og Huntington lagde ud. Vil det liberale demokrati fortsætte sin sejrsgang over den ganske verden og dermed bevare den vestlige dominans, i hvert fald på det idepolitiske plan? Eller vil vi opleve en verden i bestandig konflikt, hvor stater med forskellige kulturelle baggrunde og historiske erfaringer vil bekæmpe hinanden uden mulighed for en varig politisk løsning?

kapitalismen som samfundsgrundlag, men også her kan der være tale om forskellige indretninger af de enkelte samfund, og under alle omstændigheder ønsker de nye opstigende magter reel indflydelse på indretningen af verdens politiske og økonomiske institutioner.

De nye opstigende stormagter er i flere tilfælde ældgamle civilisationer med en enestående historie og en højt udviklet kultur på et tidspunkt, hvor den europæiske civilisation endnu var i sin vorden. Dette forhold komplicerer yderligere debatten om en ny verdensorden. Kina, Indien m.fl. opfatter den colombianske epoke som

"Kina, Indien m.fl. opfatter den colombianske epoke som en uretfærdig historisk parentes, der nu skal rettes op på."

Svaret på det spørgsmål kan blive afgørende for muligheden for etableringen af en ny verdensorden. Fukuyama mener stadig, at den grundlæggende tese fra Historiens Afslutning holder, om end tonen er blevet langt mere pessimistisk i de senere år. Der findes således ifølge Fukuyama fortsat ikke noget ideologisk eller økonomisk alternativ til den vestlige orden. Hvad enten der er tale om Putins statsideologi eller Islamisk Stats religiøse fundamentalisme, vil resultatet blive det samme som for kommunismen: undergang og ødelæggelse.

På den anden side står det klart, at en række stater ikke længere vil acceptere den amerikansk ledede vestlige verdens dominans. De fleste af verdens stater accepterer muligvis

en uretfærdig historisk parentes, der nu skal rettes op på. Den vestlig inspirerede kapitalisme vinder indpas alle steder, men de nye spillere på den verdenspolitiske scene vil ikke acceptere de af Vesten fastlagte økonomiske og institutionelle regler, ikke uden betydelig medindflydelse i hvert fald, hvorfor der pågår en intens kamp om retten til at definere den nye (økonomiske) verdensorden.

Det kan også betragtes som værende i fin tråd med den moderne kapitalisme, der fordrer evig konkurrence og magtkampe mellem individer såvel som stater. Kan der skabes en ny stabil global politisk orden mellem stater med enorme kulturelle forskelle og vidt forskellige historiske erfaringer? I sit seneste storværk Verdensorden behandler Henry Kissinger (1923-)

dette spørgsmål. Hovedudfordringen består i, at man ikke som før den colombianske epoke, hvor flere forskellige verdensordner kunne eksistere side om side uafhængigt af hinanden og anført af hver sin ledende magt, kan ignorere de øvrige medspillere. Med den europæiske ekspansion og de hermed forbundne teknologiske landvindinger er det ikke længere muligt at ignorere modparten.

Verden er i sandhed blevet et "lukket politisk system". Kissinger påpeger, at af tidligere modeller for magtpolitisk organisering er det den "Westfalske fred", som afsluttede Trediveårskrigen i Europa i 1648, der måske har størst global relevans i dag. Princippet om suveræne stater, der anerkender hinanden og ikke blander sig i andre staters indre anliggender, er fortsat på

mange måder idealet for international politik, om end det er stærkt udfordret. Samtidig er det meget tvivlsomt, om en magtpolitisk orden, der i sit ophav var regionalt baseret, vil kunne anvendes i global skala. Bestræbelserne på at skabe en ny og stabil verdensorden står over for enorme udfordringer, og der er ingen lette løsninger i sigte. Kun et står fast med Tom Kristensens ord: Verden er blevet kaotisk på ny.

Skrevet af Thomas Lie Eriksen

Thomas er cand.mag. i historie fra Københavns Universitet og er freelanceskribent med speciale i internationale relationer og moderne europæisk historie. Han har tidligere skrevet for bl.a. Politiken, Information, Ræson og IPmonopolet.

SYRIEN OG STORMAGTERNE

Interview med Rasmus Jacobsen (billede) af Emil Bülow. Rasmus er medstifter af sikkerhedsfirmaet Atlas Assistance, der leverer ydelser til NGO'er, ambassader og private virksomheder med operationer i Mellemøsten.

Syrien og Stormagterne

Den syriske borgerkrig startede i begyndelsen af 2011 som en del af det arabiske forår, der havde sin oprindelse i Tunesien. I Syrien ledte protesterne dog ikke til fjernelse af diktatoren Bashar al-Assad, men i stedet til en langstrakt borgerkrig. I august 2013 gennemførtes et sarin-gasangreb mod områder i Damaskus kontrolleret af oppositionen med hundredevis af omkomne. Den syriske opposition, Den Arabiske Liga, USA og EU har givet Assads styrker skylden for angrebet, men Obama valgte ikke at gribe ind direkte på trods af, at han havde opstillet en 'rød linje' mht. brug af kemiske våben. Efterfølgende accepterede den syriske regering en

russisk-forhandlet aftale om at udlevere sine kemiske våben.

Borgerkrigen fortsatte og blev meget blodig, og fortsætter stadig ifølge Jacobsen, da så mange udenlandske magter har blandet sig. Han har kritiseret og kritiserer stadig Vesten for at have støttet oprørere i en konflikt som de ikke fuldt ud forstår og i hvilken de ikke har stærke interesser. Enhver eskalation i støtten fra vestlig side er blevet besvaret af en modeskalation fra russisk og iransk side, hvilket har trukket konflikten i langdrag. I sidste ende vil det ifølge Jacobsen være Rusland, der har den afgørende indflydelse i Syrien og en realistisk forhandlingsløsning må tage udgangspunkt i deres krav.

Hvilke faktorer betød, at det arabiske forår endte i en langvarig borgerkrig i Syrien?

Jacobsen: Der er flere grunde til, at urolighederne i Syrien i begyndelsen af 2011 under det 'arabiske forår' i regionen førte til en langvarig og blodig konflikt.

Den primære er de syriske myndigheders brug af yderst hårdhændede metoder – inklusive sikkerhedsstyrkernes brug af skarp ammunition – fra begyndelsen over for de protester, der brød ud i først Deraa i det sydlige Syrien og senere i flere andre dele af landet fra marts 2011 og frem. I slut-marts og april forsøgte Bashar al-Assad at imødekomme demonstranternes krav ved at løslade politiske fanger (herunder islamistiske aktivister), tildele statsborgerskab til 220.000 syriske kurdere, ophæve den formelle undtagelsestilstand og begrænse nogle af de syriske sikkerhedstjenesters ellers meget frie beføjelser.

Disse indrømmelser var imidlertid 'too little, too late', eftersom sikkerhedsstyrkernes brutalitet over for protesterne havde skærpet demonstranternes krav og indledt en militarisering af oprøret mod Assad.

Med dannelse af Den Frie Syriske Armé (FSA) bestående af desertører fra den syriske regeringshær samt andre væbnede oprørsgrupper antog konflikten fra sommeren 2011 og frem i stigende grad karakter af en borgerkrig, som på grund af senere begivenheder og især indblanding fra andre stater skulle blive langvarig og ekstremt blodig.

Tyrkiet har altid haft et svingende forhold til Baath-regimet i Syrien, især pga. Assad-styrets støtte til PKK, og Erdogan har set sit snit til at bidrage til indsættelsen af en mere sunni-islamistisk, pro-tyrkisk og anti-kurdisk regering i Damaskus.

Samtidig med at Tyrkiet blev vært for den moderate politiske opposition i eksil, sendte Abu Bakr al-Baghdadi, lederen af den ekstreme islamistiske organisation, der dengang blot hed 'Islamisk Stat i Irak' (ISI), en af sine fremtrædende kommandører – Abu Mohammed al-Jolani – til Syrien for at etablere en syrisk gren af ISI, som stadig var underlagt det internationale

"Tyrkiet har altid haft et svingende forhold til Baath-regimet i Syrien"

Hvornår begyndte udenlandske aktører at blande sig?

Jacobsen: Den udenlandske indblanding i den syriske konflikt begyndte allerede i løbet af sommeren 2011, blot måneder efter de første protester brød ud. I august 2011 tillod og dirigerede Tyrkiet etableringen af The Syrian National Council (SNC) i Istanbul som repræsentant for den syriske politiske opposition mod Bashar al-Assad, og i oktober blev det militære hovedkvarter for den Frie Syriske Armé også rykket til Tyrkiet. Derfra samarbejdede Tyrkiet både passivt med oprørerne ved at tillade dem frit lejde på tyrkisk jord bl.a. i at bringe våbenleverancer ind til Syrien – og senere aktivt ved at levere militært isenkram til en lang række oprørere, inklusive islamistiske ekstremister.

al-Qaeda. Jolani brugte nogle måneder på at mobilisere militante islamister overalt i Syrien og genaktivere netværket af jihadister fra sin tid i kampe mod amerikanske besættelsesstyrker i Irak i 00'erne. Fra årsskiftet 2011/2012 blev transnational jihadisme derfor en central faktor i den syriske konflikt, og har frem til i dag kun indtaget en mere og mere dominerende rolle.

Motivet for Baghdadi (og mange af de titusinder af tilrejsende jihadister, der er ankommet til Syrien siden) har været at erstatte, hvad de betragter som et vantro, illegitimt regime med Sharia-baseret styre i Syrien i forlængelse af 'Islamisk Stat i Iraks besiddelser. Samtidig med rodfæstningen af transnationale jihadistiske elementer i Syrien i

august 2011, bekendte de vestlige stater også kulør. Forholdet mellem Vesten og Bashar al-Assad siden sin tiltræden som præsident i 2000 havde været svingende. En indledende bølge af optimisme, samarbejde og intern liberalisering i Syrien (kaldet 'Damaskus-foråret') blev erstattet af dyb mistillid og fjendtlighed efter USA's invasion af Irak i 2003 og mordet i Beirut i 2005 på Rafik Hariri, den populære tidligere premierminister af Libanon, som Syrien dengang holdt besat.

En gradvis normalisering fra 2008/2009 frem til 2011 blev erstattet af fjendskab i august 2011, da Barack Obama, David Cameron, Nicolas Sarkozy og Angela Merkel alle krævede den syriske præsidents afgang. Fra september ledte USA en bølge af internationale sanktioner mod den syriske regering samtidig med, at de vestlige lande kastede deres diplomatiske støtte bag den syriske politiske opposition i eksil i Tyrkiet.

I takt med at eksiloppositionen viste sig korrupt og ude af stand til at påvirke de aktive grupper inde i Syrien, hvor militante islamistister i stigende grad dominerede oprøret, begyndte USA fra efteråret 2013 at levere våben direkte til såkaldte 'moderate' oprørere i håb om at påvirke konfliktens udvikling.

Den vestlige indblanding i Syrien har været drevet af en forhåbning om, at man kunne få Bashar al-Assad til at træde af (ligesom Mubarak i Egypten og Ben Ali i Tunesien) eller blive væltet nogenlunde hurtigt forud for en (aldeles urealistisk) gnidningsfri overgang til et lignende sekulært, nationalistisk styre – blot orienteret mod Vesten og vores allierede i

regionen i stedet for Iran og Hezbollah. Den målsætning/forhåbning har imidlertid i et omfang helt uden fortilfælde farvet vestlige ledere, diplomater (herunder danske) og analytikeres vurdering af konfliktens udvikling. Siden slutningen af 2011 er Bashar al-Assads fald blevet kontinuerligt betegnet som 'nært forestående', 'uundgåeligt' osv. – selvom hvert eneste tilbageskridt for Assad er blevet modsvaret af øget støtte fra først Iran samt Hezbollah og senere Rusland.

Hvorvidt Bashar al-Assads fald er i Vesten og Danmarks interesse eller ej er en anden diskussion, men det står

og Qatar, der ud fra eksisterende links til Syrien (både syrere og tilrejsende udlændinge) begyndte at sende penge til de væbnede oprørere – både sekulære nationalister i den Frie Syriske Armé og militante fundamentalistiske islamister. I takt med at volden i Syrien eskalerede fra begyndelsen af 2012 og frem, begyndte statsaktører som Qatar og Saudi Arabien også at støtte primært islamistiske syriske oprørsgrupper med det hovedmål at lave regimeskifte og rive Syrien ud af alliancen med Iran.

En overset problemstilling heri er imidlertid, at Saudi Arabien og Qatar

"Illusionen om hans snarlige fald har fået Vesten til at dedikere færre ressourcer end nødvendigt til at nå den målsætning"

klart, at ønsket/illusionen om hans snarlige fald har fået Vesten til at dedikere færre ressourcer end nødvendigt til at nå den målsætning; har medført en slingrende og omskiftelig politisk kurs (i dag står de fleste vestlige ledere ved, at Bashar al-Assad bliver siddende, og at vi må acceptere ham i midlertidig periode); og i sidste ende skadet vores troværdighed blandt parterne i Syrien, aktørerne i regionen, samt i det internationale samfund.

Fra slutningen af 2011 og begyndelsen af 2012 i takt med militariseringen af oprøret og fremkomsten af jihadistiske grupper begynder aktører i Golfen at kanalisere penge til syriske oprørere. I begyndelsen var det hovedsagligt private donorer, heraf mange emigrerede syrere, i lande som Kuwait

samt Tyrkiet og alle andre eksterne støtter af oprørerne har konkurreret med hinanden om at være hoved-protector for den syriske politiske og militære opposition og dermed sætte den overordnede kurs for oprøret. Det har fra begyndelsen ført til manglende samarbejde og koordination, som har splittet både den politiske opposition og de væbnede oprørere i Syrien – til gavn for den syriske regering og dens støtter.

Iran og Hezbollah's indtræden i konflikten begynder for alvor i sommeren 2012 i takt med, at den syriske regeringshær bliver presset af den Frie Syriske Armé og andre væbnede oprørsgrupper. I begyndelsen sendte Iran og Hezbollah primært militærrådgivere, trænere og udstyr til at støtte den syriske hær i

guerillakampene samt træne regeringstropper og de pro-Assad militser, der langsomt begyndte at skyde op i regime-kontrollerede områder.

I takt med at udenlandske krigere sluttede sig til de syriske oprørere – især de islamistiske grupper –

Bashar al-Assad, deres tætteste strategiske allierede i regionen generelt og i konfrontationen med Israel i særdeleshed samt brohovedet mellem Iran med Hezbollah i Libanon.

Rusland har en historisk alliance med Baath-styret i Syrien tilbage fra den kolde krig og konfrontationen mellem det USA-støttede Israel og de arabiske stater. Syrien huser Ruslands eneste flådbase i Middelhavet og udgør russernes primære brohoved til at projektere magt i Mellemøsten. I frygt for at miste disse strategiske aktiver og med erindring om, hvordan Vesten overskred sit FN-mandat til at beskytte civile i Libyen og reelt bidrog til at vælte Gadaffi og lave regimeskifte, har russerne siden 2011 blokeret flere FN-tiltag over for den syriske regering. Rusland har fra starten støttet Assad diplomatisk i FN og især økonomisk, bl.a. ved massive lån, gunstige fri- og samhandelsaftaler og våbensalg. Efter en række kritiske nederlag til syriske regeringstropper i foråret og sommeren 2015 har Ruslands militær

"Syrien huser Ruslands eneste flådbase i Middelhavet og udgør russernes primære brohoved til at projektere magt i Mellemøsten"

begyndte Irans revolutionsgarde og Hezbollah at sende flere tropper til aktive militære operationer fra efteråret 2012 og frem, omend de stadig afviste, at det var i en 'kamprolle'. Fra foråret 2013 er der imidlertid ingen tvivl, da Hezbollah og iranske styrker leder angrebet på den oprørskontrollerede by al-Qusair nær Homs samt øger deres tilstedeværelse på fronter flere andre steder i landet.

Iran og Hezbollah's formål har helt klart været at forhindre faldet af

siden sensommeren samme år intervenseret direkte i den syriske konflikt med primært luftvåben og specialstyrker i et eskaleret engagement, der fremstår som en øget ambition om at diktere den overordnede udvikling i konflikten delvist afledt af Vestens slingrende politiske kurs.

Hvorfor har så mange aktører blandet sig i netop denne konflikt, og hvorfor har ingen kunnet vinde den?

Jacobsen: Der er mange grunde til, at netop så mange magtfulde aktører har blandet sig i Syrien, hvorimod det arabiske forår i eksempelvis Yemen og den efterfølgende krig er blevet overvejende ignoreret af de fleste internationale stormagter og medier. Det skyldes primært Syriens geopolitiske betydning. Landet grænser op til Tyrkiet (som under Erdogan aspirerer til at blive ny regional stormagt og har en gammel disput med Syrien omkring PKK), Irak (som gradvist glider mere ud af amerikansk og over i iransk kontrol), Israel (USA's nærmeste allierede og for hvem Syrien er den primære arabiske statslige modstander), Libanon

Det var også en af de primære grunde til, at den libanesiske borgerkrig endte med at vare 15 år og krigen mellem Irak og Iran i næsten et årti; hver gang parterne var udmattede eller klar til forhandlinger, var en ekstern aktør klar med nye penge, våben eller tropper (typisk i bytte for at diktere de kæmpende parter politiske standpunkter) og satte gang i endnu en runde kampe. At denne jernlogik har styret konflikten i Syrien har tilsyneladende været uklart for især vestlige ledere, der lidt naivt har troet, at tilføjelsen af flere våben ville ændre mekanismerne i krigen og pludselig få Iran og Rusland til at opgive alle investeringer i Assad.

"Hver gang parterne var udmattede eller klar til forhandlinger, var en ekstern aktør klar med nye penge, våben eller tropper (typisk i bytte for at diktere de kæmpende parter politiske standpunkter)"

(Hezbollah's base) og Jordan (USA og Israels nærmeste arabiske partner). Derudover har Syrien en solid strategisk alliance med Iran, der går tilbage til den iranske revolution og Egyptens fredsaftale med Israel i 1979. Syriens politiske standpunkter og dets geografiske placering samt naturressourcer har gjort det oplagt for en lang række fremmede stater at søge at bidrage til at vælte Bashar al-Assad. Omvendt har Hezbollah, Iran og Rusland haft mindst lige så stor interesse i at bevare Baath-regimet ved magten i Damaskus som led i konfrontationerne med hver deres rivaler (hhv. Israel, Saudi Arabien og USA/Vesten). Den primære grund til, at ingen endnu har vundet krigen er, at hver eneste eskalation er blevet besvaret af en modeskalation på den anden side.

Bülow: Ifølge en ikke-færdiggjort amerikansk efterretningsrapport fra 2012 var udviklingen dengang i stigende grad sekterisk og udtryk for en proxykrig mellem Vesten, Golflandene og Tyrkiet på oppositionens side og Rusland, Kina og Iran på Assads side. I rapporten blev muligheden for dannelsen af et salafistisk fyrstedømme i Syrien beskrevet, og dette vurderedes som *"præcis hvad de magter der støtter oppositionen ønsker, for at isolere det syriske regime"*. Den britiske journalist Seumas Milne mente implikationerne af dokumentet var, at USA og deres allierede ikke kun støttede en opposition de vidste, var domineret af sekteriske grupper, men at de også var villige til at støtte en slags "Islamisk stat" i kampen for at svække Syrien.

Er det korrekt vurderet, at USA ligefrem har været villig til at støtte Islamisk Stat, for at svække Assad?

Jacobsen: Det er klart, at USA fra starten af den syriske konflikt havde et strategisk mål om at vælte Bashar al-Assad for at underminere Irans styrkede geo-strategiske position i regionen som konsekvens af den Islamiske Republiks øgede indflydelse i Irak efter Vestens krig mod Saddam Hussein. Det er dog ukorrekt at hævde USA ønskede Islamisk Stats opståen som en transnational jihadistisk bevægelse både i Syrien og Irak. Islamisk Stat truer specifikt

mod alle andre aktører i det østlige Syrien fra 2014 og frem, hvilket ledte til det islamiske emirat i regionen. Dette emirat var forbundet til den Islamiske Stats (navnet gruppen adopterede i midten af 2014) territorium i Irak, inklusiv Mosul der blev erobret i juni 2014, hvilket stærkt underminerede USA's interesser der. Af strategiske årsager prioriterede Islamisk Stat kampen mod de syriske kurdere og andre oprørsgrupper snarere end den syriske regering indtil sommeren 2015. Det islamiske emirat, der opstod i det østlige Syrien var derfor langt fra forhåbningen i den lække amerikanske efterretningsrapport.

"USA anså et islamisk 'fyrstedømmes' opståen i det østlige Syrien som en brugbar måde at underminere Bashar al-Assads magt i Syrien."

amerikanske interesser i Irak, inklusiv deres Irakisk-kurdiske allierede, og udgør samtidig en signifikant sikkerhedsrisiko i vestlige lande via terrorceller. USA anså et islamisk 'fyrstedømmes' opståen i det østlige Syrien som en brugbar måde at underminere Bashar al-Assads magt i Syrien. Ligesom i Afghanistan i 1980'erne anså USA islamistiske oprørere som et middel til at vælte en regering allieret med deres stormagtsrival. Det er værd at bemærke, at den gradvise overtagelse af det østlige Syrien fra slutningen af 2012 blev gennemført primært af det al-Qaeda affilierede Jabhat al-Nusra og andre primært syriske islamistiske faktioner i samarbejde med nogle sekulære nationalistiske grupper. ISIS (som det hed dengang) kom ikke til Syrien før midten af 2013 og førte krig

Jeg har ikke set troværdige beviser på, at USA direkte og bevidst har støttet hverken Jabhat al-Nusra eller Islamisk Stat i Syrien. Dog har USA direkte støttet andre syriske islamistiske grupper, der kæmpede mod Bashar al-Assad. Disse inkluderer gruppen Harakat Nouredin al-Zinki baseret i Aleppo og Idlib, der blev 'godkendt' af CIA. Gruppen har indført streng Sharia-lovgivning i områder under deres kontrol, har halshugget fjendtlige kombattanter og børn. I slutningen af januar i år slog gruppen sig sammen med det syriske al-Qaeda, hvilket er et godt eksempel på at oprørernes loyalitet har været ekstremt dynamisk og kan skifte fra dag til dag. Det understreger også at den syriske oprørsbevægelse nu er domineret af den islamistiske strømning.

Bülöw: I juli 2014 advarede Jacobsen mod at sende våben til Syrien fra dansk side som daværende udenrigsminister Martin Lidegaard ønskede. Jacobsen delte bekymringen for, at disse våben skulle falde i hænderne på de forkerte. Washington søgte at undgå dette ved kun at støtte 'godkendte' oprørsgrupper, en strategi Jacobsen kritiserede for at være praktisk umulig. Antallet af grupper var for stort og der var samtidig en mulighed for, at ekstremister erobrede våbnene eller købte dem. ISIS havde eksempelvis held med at erobre våben fra den irakiske hær i Irak. Det var også dengang en reel risiko at de 'moderate' oprørere kunne tabe til islamisterne og Assad, men den vestlige støtte kunne ikke garantere de moderates sejr.

Jacobsen pointerede, at selv hvis det kunne sikres, at våbene havnede i de rigtige hænder, ville de moderate oprørere nok tabe, grundet Irans og Saudi Arabiens større vilje til at engagere sig i konflikten. Med henvisning til den libanesiske borgerkrig, Irak-Iran krigen etc. er læren ifølge Jacobsen, at våbenleverancer typisk fører til yderligere oprustning fra de andre parter side, hvilket forlænger konflikten og dermed civilbefolkningens lidelser. Derudover er det svært at vide, hvem der faktisk er moderate, da nogle blot udgiver sig for at være det for at få støtte. Den vestlige tilbageholdenhed som Jacobsen har talt for, er siden blevet kritiseret stærkt af fx Søren Pind, der går så vidt som at sige, det står som en skamstøtte over den tidligere regering – at Syrien er et sindbillede på, hvor galt det kan gå, hvis man ikke gør noget. Jacobsen står ved sit tidligere ræsonnement og uddyber.

Jacobsen: Argumentationen bag Lidegaards forslag og Søren Pinds kritik af den tidligere regering er sådan set den samme – og den holder ikke. Den gængse betegnelse i Vesten for de acceptable oprørsgrupper er ‘moderate’ oprørere – hvilket dækker over, at de er overvejende sekulære og ikke taler for overdreven

samme ret som majoritetsgruppen; et synspunkt, der er ekstremt sjældent i Mellemøsten. Søren Pind henviser i virkeligheden til overvejende sekulære nationalistiske oprørsgrupper, der sammenlignet med al-Qaeda, Islamisk Stat eller den syriske regerings støtter fremstår ‘moderate’. Skulle Danmark og Vesten have støttet de ‘moderate’ syriske oprørere militært fra første givne lejlighed? (hvornår end Søren Pind mener det er tilfældet). Selvom det er et populært synspunkt, taler flere ting imod. For det første: Ingen af oprørsgrupperne er statiske i hverken deres medlemsskare eller loyalitetsforhold. Hver eneste dag tager individuelle oprørere deres våben og slutter sig til en anden gruppe – i mange tilfældet i en mere ideologisk dogmatisk retning fra sekulær til islamistisk. Danmark kan ikke forhindre, at individuelle våbenmodtagere i fremtiden skifter gruppe. For det andet: Det hænder at hele grupper skifter loyalitet ud fra ændrede interne oprørerdynamikker, som Danmark hverken kan påvirke

"Det hænder at hele grupper skifter loyalitet ud fra ændrede interne oprørerdynamikker, som Danmark hverken kan påvirke eller forudse"

undertrykkelse eller udrensning af etniske og/eller religiøse mindretal (som de ekstreme islamister gør). Tillægsordet ‘demokratisk’ bliver ikke brugt, fordi der blandt syriske oprørsgrupper – som det er tilfældet blandt bevæbnede ikke-statslige aktører i region generelt – ikke er nogen genuint demokratiske fraktioner i en vestlig forståelse af ordet. Der er heller ikke nogen grupper, man kan tildele betegnelsen ‘liberal’ i en vestlig forstand, hvor ateister sammen med seksuelle og etniske mindretal har

eller forudse. I januar måned tog 900 krigere fra den tyrkisk støtte Ahrar al-Sham gruppe deres våben og sluttede sig til syriske al-Qaeda. For det tredje: Det er velkendt, at våben sendt til ‘godkendte’ (hvordan et gennemgående baggrundstjek laves på en kombattant i en borgerkrig er endnu uklart) syriske oprørere bliver frivilligt overført til andre brugere. Som nævnt tidligere omkring Saudi Arabien og Qatar har en gennemgående problemstilling været, at der har været utilstrækkelig

"Som tidligere nævnt tyder alt på at Iran, Rusland og Hezbollah ville have eskaleret deres støtte til Assad i takt med at danske og andre vestlige våben flød til oprørerne".

koordination mellem leverandører af våben til syriske oprørere. Det har skabt situationer i eksempelvis Sydsyrien, hvor FSA har modtaget mange flere mortargranater end nødvendigt, men til gengæld alt for få mængder maskingeværammunition. FSA er derfor gået til Tayser al-Sharif (en berygtet, men nu afdød våbenhandler i Sydsyrien), som så købte de CIA-leverede våben af FSA, solgte dem til Islamisk Stat, der også er en kunde, og så solgte maskingeværammunition til FSA, som Islamisk Stat har røvet i Irak. I sådan en verden kan der ikke engang stilles halve garantier for, hvor vestligt leverede våben ender. For det fjerde: Især vestlig støtte til de syriske oprørere har påvirket de interne

dynamikker oprørsgrupperne imellem. Fra slutningen af 2013 og frem (især efter sommeren 2014), hvor USA havde eskaleret sin støtte til FSA og andre 'moderate' grupper, begyndte islamisterne at anse de vestligt støttede grupper ikke som partnere mod Assad (som hidtil tilfældet), men som potentielle fjender og forrædere. Det udløste kampe mellem al-Qaeda og FSA i både det nordlige og sydlige Syrien, hvor førstnævnte med succes erobrede en masse af de våben, Vesten havde leveret til det 'moderate' og sekulære FSA. For det femte: Som tidligere nævnt tyder alt på at Iran, Rusland og Hezbollah ville have eskaleret deres støtte til Assad i takt med at danske og andre vestlige våben flød til oprørerne. Sidst, men ikke

mindst, FSA var fuldstændig ophørt med at eksistere som en enhedsorganisation (i fald det nogensinde havde været tilfældet) allerede i slutningen af 2012 – lang tiden inden Danmark og Vesten for alvor engagerede sig direkte og militært i konflikten. Hvis man husker, at Søren Pind i 2011 stolt proklamerede, at krigen i Irak (som han støttede) var hovedårsag bag det såkaldte 'arabiske forår, som nu viser sig at have ført til hidtil uset anarki (i Libyen, Yemen og Irak) eller diktatur (i Egypten og Bahrain), er der god grund til at tage hans fortale for militær støtte til syriske oprørere med et eller flere gran salt.

kurdere ledt til stærke spændinger mellem USA og deres NATO-allierede Tyrkiet, eftersom Præsident Erdogan og hans regering anser de syriske kurdere – domineret af det PKK-affilierede PYD parti og dettes YPG milits – og deres ønsker om autonomi i det nordlige Syrien langs den tyrkiske grænse som den primære trussel mod Tyrkiets sikkerhedsinteresser. Dette har udgjort et dilemma som USA stadig kæmper for at løse. Situationen er blevet endnu mere uklar efter Donald Trump er blevet valgt til præsident.

Bülow: Samtidig med konflikten har udspillet sig i Syrien, har der udspillet

"Situationen er blevet endnu mere uklar efter Donald Trump er blevet valgt til præsident."

Enhedslisten har længe talt for at støtte kurderne i det nordlige Syrien, bl.a. med henvisning til at de er demokratiske og sekulære. Er det, eller har det været, særlig fordelagtigt at støtte netop kurderne?

Jacobsen: Fra både et vestligt og et russisk perspektiv har de syriske kurdere vist sig at være den eneste syriske gruppe, der har villet og kunnet prioritere kampen mod Islamisk Stat, eftersom den syriske regering og oprørerne gennem hele konflikten med rette har opfattet hinanden som deres største strategiske modstander. Derudover har de syriske kurdere en langt mere appellerende social og politisk agenda end de islamistisk-dominerede oprørsgrupper. Ikke desto mindre har støtten til de syriske

sig en art informationskrig i og udenfor Syrien. Den britiske journalist Vanessa Beeley har skilt sig ud fra andre vestlige journalister ved at beskyldte de traditionelle medier for ukritisk at skildre borgerkrigen gennem oprørernes øjne. Eksempelvis mener hun, at de store medier nægter at beskrive, hvordan vestlige regeringer har støttet al-Qaeda-affilierede grupper. Omvendt mener den danske politiker Naser Khader, at Beeley er utroværdig.

Har Vanessa Beeley ret i sin kritik af vestlige medier?

Jacobsen: Som tidligere nævnt har USA og deres allierede bevidst leveret direkte finansiel, logistisk og militær støtte til grupper med tætte operationelle bånd til den

syriske afdeling af al-Qaeda, inklusiv den Frie Syriske Armé, Jaish al-Mujahideen, Harakat Nouredin al-Zinki og Ahrar al-Sham – for at nævne nogle få – der har udført operationer sammen med det syriske al-Qaeda i forskellige dele af Syrien. Dette fænomen har modtaget meget lidt opmærksomhed i de vestlige medier ligesom forbrydelser begået af syriske oprørere generelt, inklusiv etniske udrensninger, halshugninger, terrorangreb, bortførelser, raketangreb på regeringskontrollerede civile områder og plyndringer i 'befriede' områder.

skyldige part, og Assad og Rusland anklager oprørsgrupper for at have udført angrebet.

Har Khader ret i, at USA skulle have grebet ind ved overtrædelsen af den røde linje og stadig bør gøre det, fordi Assad 'må og skal ud' – helt ud af Syrien. Kan det lade sig gøre at skabe fred i Syrien, uden først at komme af med Assad?

Jacobsen: Naser Khaders argument minder meget om det narrativ, der tilbydes af Assad-kritiske tænketanke og vestlige politiske ledere.

"Den største fejl er, at tankegangen ikke involverer nogen strategisk planlægning eller overvejelser omkring andre eksterne aktørers reaktioner."

Bülow: Naser Khader har også kritiseret Obama for den tøvende linje overfor Assad. Han nævner blandt andet Obamas røde linje mht. kemiske våben, som Assad overtrådte, uden at det havde nogen konsekvens. Khader har talt for en anderledes aggressiv håndtering af den syriske konflikt, fx at bombe Assads militære anlæg, indføre en flyveforbudszone og på alle måder gøre det klart for Assad, at 'festen er forbi'.

Er der nogen tvivl om, hvorvidt det var Assad, der brugte kemiske våben i Ghouta, hvor Obamas røde linje blev overtrådt.

Jacobsen: Mange mener, regimet stod bag, men FN's undersøgelse af angrebet identificerede ikke den

Den største fejl er, at tankegangen ikke involverer nogen strategisk planlægning eller overvejelser omkring andre eksterne aktørers reaktioner. Hvad hvis disse handlinger (et angreb på Assad red.) fører til en direkte militær konfrontation med Iran eller Rusland? Hvad hvis Rusland eskalerer situationen i det østlige Ukraine? Disse scenarier kunne have katastrofale konsekvenser på global skala, hvorfor Obama netop ønskede at holde det amerikanske militær ude i første omgang. Selv hvis amerikanske flyangreb på magisk vis kunne drive oprørerne til sejr, er der ingen garanti overhovedet for, at dette vil accelerere fredsprocessen, måske tværtimod. Se bare hvad der skete i Irak og Libyen efter Saddam Hussein og Moammar Gadaffis fald; hundredvis af væbnede grupper var bundet sammen kun af

deres stærke had til regimerne, og så snart de faldt begyndte flere års brutale kampe mellem oprørsgrupperne. Dette har destabiliseret hele MENA regionen og haft katastrofale konsekvenser for civile i disse lande samt deres naboer såvel som europæiske modtagere af flygtningestrømme. Det samme ville ske i Syrien, hvor de mere end 1.000 forskellige oprørsgrupper der har eksisteret under konflikten har haft inkompatible visioner for det syriske samfund, hvilket har ledt til regulær intern kamp mellem oprørerne siden 2013 (eksklusiv Islamisk Stat), med en betydelig eskalation siden efteråret 2016 og frem til i dag. Assads fald vil ikke garantere fred, men snarere det modsatte, fordi oprørerne er så ekstremt splittede, hvilket delvist skyldes fremmede magters indblanding. Dertil kommer at radikale islamistiske grupper nu udgør de stærkeste faktorer af oprørerne i Syrien. Udsigten til at islamistiske oprørere overtager Syrien, hvis Assad falder, appellerer heller ikke til Vesten. Netop derfor har USA i årevis adopteret en politik hvor de implicit, men de facto, accepterer, at Assad vil forblive ved magten i nogen tid, fordi udfaldet af en oprørssejr vil være anarki, muligvis efterfulgt af en islamistisk regering, der sandsynligvis ikke vil være mere venligt stillet overfor USA end Bashar al-Assad. USA leverer derfor kun kosmetisk støtte til de syriske oprørere for at styrke deres forhandlingsposition overfor Assadregeringen.

Hvis vi fra Vestens side accepterer Assads forbliven af pragmatiske årsager, har vi så ikke opgivet enhver idealisme?

Jacobsen: Selvom dette kan betragtes

som idealismens overgivelse til pragmatisk realpolitik, kan man argumentere at idealismen jo har givet os Afghanistan, Irak og Libyen, alle åbenlyse fejltagelser der ikke har tjent Vestens strategiske interesser eller øget livskvaliteten og sikkerheden for de berørte befolkninger som håbet.

militær overlegenhed og vil ikke acceptere mindre. Dog har den russiske udenrigsminister Lavrov for nyligt udtalt, at alle syriske oprørsgrupper undtagen dem med tilknytning til al-Qaeda og Islamisk Stat er velkomne i den diplomatiske proces, og mange har velvilligt accepteret Ruslands rolle som en fair mediator – en tydelig indikation på oprørernes fremmedgørelse overfor Vesten som konsekvens af dennes uklare kurs. Rusland er forhandlingslederen i Syrien og den mest realistiske strategi for fred er at tilpasse sig Ruslands nuværende holdning: Assad forbliver ved magten på kort sigt; den politiske opposition og oprørerne involveres i en eller anden grad i den fremtidige regeringsførelse i Syrien; og det syriske al-Qaeda og Islamisk Stat skal besejres militært. Dette synspunkt deles i grove træk af Egypten, Jordan og Tyrkiet. USA og resten af Vesten bør forsøge at presse Golflandene til at acceptere en sådan aftale. Assad selv og Iran vil forsøge at modsætte sig inddragelse af

"Vesten er nødt til at opgive illusionen om at Bashar al-Assad vil falde og acceptere hans forbliven på kort til mellemlangt sigt"

Hvad er det mest realistiske bud på en køreplan for fred i Syrien?

Jacobsen: Dette er et ekstremt svært spørgsmål pga. de hundredvis af bevæbnede grupper på jorden, mere end et dusin fremmede lande involveret i konflikten og alle deres forskellige inkompatible agendaer. Jeg mener, Vesten er nødt til at opgive illusionen om at Bashar al-Assad vil falde og acceptere hans forbliven på kort til mellemlangt sigt – Assad, Rusland, Iran og deres allierede har

bestemt islamistiske grupper i den fremtidige syriske regering, men der vil nok kunne laves en aftale, hvis både Rusland, USA, EU og Golflandene samles bag et sådant forslag.

Bülow: Jacobsen forudså i september sidste år, at det vil tage 10-15 år for det syriske BNP at komme tilbage til niveauet fra før borgerkrigen, vel at mærke under forudsætning af, at konflikten ender. Siden den russiske militære intervention er det gået fremad for Assad, hvilket har bragt

relativ stabilitet i mange regeringskontrollerede dele af landet, og muliggjort økonomisk genopbygning. Jacobsen forudså at Rusland og Kina vil komme til at spille en afgørende rolle i genopbygningen af Syriens økonomi og militær.

Vil Syrien forblive i den russiske interessesfære på langt sigt? Er Ruslands støtte til Assad udtryk del af en større russisk strategi for at opnå indflydelse i mellemøsten?

Jacobsen: Det er fuldstændig evident, at Syrien vil forblive i den russiske interessesfære i fremtiden – og i

indflydelse i syriske forhold i fremtiden. Derudover er Rusland godt i gang med at bruge sit styrkede fodfæste i Syrien og sin centrale rolle i konflikten til at øge sin indflydelse i regionen mere generelt. Rusland har benyttet sin centrale rolle i den syriske konflikt, bilaterale investeringsaftaler og Erdogan-regeringens forværrede forhold til Vesten til at styrke forholdet til Tyrkiet. Rusland har også fået tættere forbindelser til Egypten, som siden Sisi-regeringens kup mod Muhammed Mursi og yderligere indskrænkninger af individuelle rettigheder har haft ustabile forhold til Vesten. Udover planer om oprettelsen

"Det er fuldstændig evident, at Syrien vil forblive i den russiske interessesfære i fremtiden"

stigende grad. Russerne tager skridt mod at udvide deres flådebase i Tartous (hvortil lejeaftalen for nylig er blevet forlænget med næsten 50 år), deres militærflughavn i Hmeimim og har planer om at udvide radaranlæg omkring Palmyra i det centrale Syrien, som kan dække hele landet og større dele af regionen. Disse skridt mod konsolidering af deres militære tilstedeværelse i Syrien viser helt utvetydigt, at russerne vil spille en central rolle i Syrien langt ud i fremtiden. Derudover har russerne foretaget massive investeringer i den syriske kystregion som eksempelvis infrastruktur samt hoteller, strandressorts og andre turistmål. Disse investeringer samt de andre, der bliver led i genopbygningen af Syrien, ville Rusland selvsagt søge at beskytte og varetage bedst muligt gennem øget

af et russisk-bygget atomenergianlæg vest for Kairo, har Rusland også inviteret egyptiske tropper til Syrien for at træne og rådgive Assad-regeringens tropper. Rusland har selvfølgelig også fået tættere bånd til Iran pga. af deres militære samarbejde i at forsvare den syriske regering, og det russiske luftvåben har de seneste måneder fået lov til at bruge iranske luftbaser til at flyve togter i Syrien med Tupolev 22M3 strategiske bombefly. Trods samarbejdet med Iran (og Hezbollah) har Rusland også knyttet tættere bånd til Israel, som de sidste mange år har lidt under dårlige relationer mellem Benjamin Netanyahu og Barack Obama. 9. marts 2017 mødtes Netanyahu og Putin personligt i Moskva, og de to landes militær er i løbende kontakt for at undgå sammenstød i luftrummet over

det sydlige Syrien, hvor Rusland bomber syriske oprørere og Israels luftvåben rammer syriske regeringstyrker og Hezbollah. Derudover er det Palæstinensiske Selvstyre på grund af USA's image som en enten utroværdig eller impotent fredsmægler også begyndt at gøre tilnærmelser til Rusland i forhold til fredsprocessen med Israel, der har stået bomstille de sidste mange år, trods Obamas modtagelse af Nobels fredspris og stort opslåede planer om en fredsaftale.

Ruslands styrkede strategiske position i regionen vil selvsagt underminere USA's indflydelse i selvsamme. Selvom det forudsigeligt nok har skabt bekymringer i Vesten, er det en fuldstændig forventet konsekvens af Obama's 'pivot to Asia'. Derudover har

vestlig indblanding i MENA-regionen ikke ligefrem fremmet stabilitet i Irak, Syrien, Yemen og Libyen, så en styrket russisk indflydelse kan måske være stabiliserende. Det er formentlig grunden til, at aktører lige fra syriske oprørere, den israelske regering, det Palæstinensiske Selvstyre, den syriske regering, Iran, Egypten og til dels Saudi Arabien er positivt indstillet over for mere russisk engagement som et alternativ til Vestens inkonsistente, omskiftelige og til tider destabiliserende strategi i regionen, eller mangel på samme.

Skrevet af Emil Bülow

Emil har en Kandidatgrad i statskundskab fra Syddansk Universitet og bidrager, foruden til En Udenrigsanalyse, også til tidsskriftet Ræson.

BREXIT – ET HISTORISK PERSPEKTIV

I kølvandet på folkeafstemningen om Storbritanniens fortsatte medlemskab af den europæiske union er der opstået en ophedet debat om skyld, ansvar og historiens mulige dom.

Denne debat skygger for de egentlige, store og vigtige spørgsmål, som den britiske afstemning afføder: grundlæggende spørgsmål om identitet og fortidens betydning for det europæiske sammenholds skrøbelighed. Debatten op til folkeafstemningen var useriøs – præget af overdrivelser fra både ja- og nejsiden og med international deltagelse af forhenværende og nuværende statsledere, akademiske eksperter og journalister, som kun gjorde ondt værre ved at bidrage med alskens dommedagsscenarier om, hvordan verden ville se ud efter afstemningen. Efter at det stod klart, at et flertal af briterne ønsker at forlade EU, er det overordnede diskussionsniveau på ingen måde forbedret. En bølge af indlæg, analyser og kommentarer er skyllet ind over en sagesløs offentlighed, der ikke kan forventes at være blevet klogere af de mange ord, der primært fokuserer på, hvem der bærer ansvaret for det angiveligt katastrofale resultat, som om end det ikke truer verdensfreden,

så i hvert fald er det første sikre skridt på vej mod Europas undergang. Men hvad er de grundlæggende årsager til brexit? Er det blot et spørgsmål om folket vs. eliten, om en stadig større underklasses uundgåelige oprør mod de politikere, de selv har bragt til magten, men som har skuffet fælt, og som i ren desperation pålægger EU skylden for alle dårligdomme? Er det den forskellige parlamentariske og demokratiske tradition, eller er der tillige noget dybere på spil, noget der trækker tråde langt tilbage i historien, og som grundlæggende omhandler spørgsmålet om den europæiske identitet eller mangel på samme? En blanding af samtidspolitiske faktorer og historiens lange linjer kan bidrage til at skabe klarhed over briternes valg og de mulige perspektiver for britisk og europæisk politik.

En Søgning Efter Identitet

Forestillingen om den britiske afstemning som først og fremmest et oprør mod globaliseringen og den

såkaldte elite, der fra enorme glasbygninger i Bruxelles trækker i trådene og søger at manipulere offentligheden i et stadigt forsøg på at skabe en tættere union – og på sigt en egentlig europæisk føderation – synes som overordnet forklaringsmodel ikke at slå til. Dertil er de indbyggede modsætninger for simpelt stillet op. Det samme gør sig imidlertid gældende med den model, der begrunder det britiske nej til EU med, at befolkningen er blevet vildledt og forført af en flok populist, der ikke kan overskue konsekvenserne af deres modstand mod EU, og som ikke er fremkommet med nogle løsningsforslag oven på deres “sejr” i

og i konkurrence med skabelsen af de enkelte stater, der siden opløsningen af Karl den Stores rige har udgjort hovedhjørnestenen i de fleste menneskers identitetsmæssige dannelse. Hermed opstod der fra middelalderen og fremefter en iboende spænding mellem drømmen om Europa og hverdagens fast forankrede udgangspunkt i hvad der med tiden blev til nationalstaterne. Spændingsforholdet mellem disse positioner varierer fra stat til stat og er under stadig påvirkning af geografiske forhold, historiske erfaringer, sprog og den generelle kulturelle udvikling. Lad os med dette in mente se nærmere på tilfældet Storbritannien.

"Når det skal begrundes, hvorfor Storbritannien, primært England, nærer så stor modvilje mod det europæiske projekt, skal forklaringen ifølge mange analytikere findes i den imperiale fortid."

folkeafstemningen. Der er naturligvis elementer af sandhed i begge fortolkninger, men den britiske (engelske) modstand mod Europa, dvs. kontinentet, går langt tilbage, længe før globaliseringen antog sin moderne form, og længe før det europæiske projekt opstod på ruinerne efter Anden Verdenskrig. Tanken om Europa som andet og mere end blot et geografisk begreb og dets tilknytning til spørgsmålet om identitet, er et komplekst og svært overskueligt emne. Det står klart, at siden Romerriget fald har der blandt kontinentets forskellige folkeslag eksisteret en ide om en fælles åndelig og politisk fortid med udgangspunkt i antikken. Dette gør Europa unikt i forhold til andre verdensdele, hvor der ikke eksisterer en sådan fælles bevidsthed. Ideen om Europa udviklede sig dog sideløbende

Tilfældet England – Den Historiske Dimension

Når det skal begrundes, hvorfor Storbritannien, primært England, nærer så stor modvilje mod det europæiske projekt, skal forklaringen ifølge mange analytikere findes i den imperiale fortid. Briterne (og igen mest englænderne) er aldrig kommet sig over tabet af det verdensomspændende imperium, der på højden af sin magt omfattede en fjerdedel af klodens samlede areal og havde en befolkning på over 300 millioner mennesker, som solen aldrig gik ned over. Som historisk forklaringsmodel synes denne tolkning utilstrækkelig. Hvis man endelig skal pege på en bestemt begivenhed, der har været definerende for briternes forhold til kontinentet, kan man fremhæve den mirakuløse

sejr over den spanske armada i 1588, en skelsættende begivenhed i engelsk historie, der altså fandt sted en del år, før der for alvor kom gang i opbygningen af imperiet. I et større historisk perspektiv kan det konstateres, at forsøg på at forene det europæiske kontinent stort set altid er udgået fra enten Frankrig eller Tyskland. Napoleon og Hitler er naturligvis de mest berygtede, men ikke de eneste eksponenter for den fanatiske vilje til at skabe et kontinentalt imperium. At ønsket om at forene Europas forskellige folkeslag under et fælles overherredømme især er en fransk og tysk ide, kan ikke undre. Med deres centrale placeringer og stærke kulturer er det kun naturligt, at der i disse lande er opstået en opfattelse af en selvfølgelig ret til lederskab og et selvpålagt ansvar for at

realisere drømmen om et nyt Romerrige. Anderledes tager sagen sig ud fra britisk perspektiv. Først og fremmest er der det simple geopolitiske faktum, at Storbritannien er en ø adskilt fra kontinentet, hvilket historisk har givet mulighed for en anden politisk og kulturel udvikling end i det øvrige Europa. Den geografiske faktor kan dog overvurderes, og det må erindres, at store dele af England var under romersk kontrol og indflydelse, hvorfor briterne også har andel i den antikke arv og de forestillinger, der knytter sig hertil.

Alligevel står det klart, at briterne ikke på samme måde som tyskere og franskmænd har taget forestillingen om antikken og et nyt europæisk imperium til sig. Cæsar erobrede

Britannien som tidligere Gallien, men den historiske og politiske lære heraf synes vidt forskellig, idet briterne lige siden Cæsar har været besatte af at bevare deres politiske uafhængighed, koste hvad det vil. Britisk historie er i vid udstrækning fortællingen om et nærmest evigt opgør med kontinentalmagterne Tyskland og Frankrig. I den tidlige historie og frem til den store kamp mod Napoleon var det franskmændene, der var hovedmodstander, som det bl.a. kommer til udtryk under Hundredårskrigen (1337-1453), hvor det vanskelige forhold mellem Skotland og England blev en central del af konflikten, men også

En problematik, der fortsat er meget aktuel. Under de mange opgør og kampe har Storbritanniens geografiske placering været en uvurderlig strategisk styrke og har medført dyrkelse af en ø-mentalitet – den såkaldte splendid isolation, som finder udtryk hos nationens største forfattere. Således lyder det hos Shakespeare:

*Det halve paradis, det andet Eden,
den borg naturen bygger sig selv, til
værn mod smitsot og mod krigens
hånd, den lykkelige slægt, den lille
verden, den ædelsten i havets
sølvindfatning der tjener den til
ringmur og til borggrav mod mindre
lykkelige landes had, den lykkes plet,*

"Med andre ord udgør havet en voldgrav, der beskytter Englands rige"

Syvårskrigen (1756-1763) indskrives sig som led i det britisk-franske opgør. Efter Tysklands samling i 1871 blev Paris imidlertid en allieret i kampen mod den nye store kontinentale trussel, der udgik fra Berlin, hvis klimaks blev de to verdenskrige, den moderne udgave af Trediveårskrigen, (1914-1945). Konsekvensen af de mange opgør med de store kontinentalmagter har været en evig skiftende række af alliancesystemer, der måtte justeres alt efter hvilken modstander man stod overfor. Dette gav briterne tilnavnet perfide Albion og knæsatte en opfattelse af, at man aldrig rigtig vidste, hvor man havde Det Forenede Kongerige, og om det var muligt at stole på politiske udmeldinger fra London.

det Englands rige..

Med andre ord udgør havet en voldgrav, der beskytter Englands rige ” mod mindre lykkelige landes had.” Det er ikke svært at regne ud, hvor i verden disse hadefulde lande befinder sig. Lad blot kontinentet være kontinentet, England er noget særligt, nærmest helligt: en ”ædelsten i havets sølvindfatning”. Med denne vægtige forhistorie bliver det klart, hvorfor briterne har et så kompliceret og modsætningsfyldt forhold til Europa. Shakespeare er imidlertid ikke nogen neutral betragter af historien og er med sin magtfulde dramatik med til at skabe eller i hvert fald forstærke det dybtliggende fjendebillede af kontinentet og dets kultur, et eksempel på, hvordan kunsten både skaber og afspejler nationers selvopfattelse.

Historiens Dom

Lige siden resultatet af folkeafstemningen forelå, har der pågået en hidsig debat om skyld og ansvar for det angiveligt katastrofale resultat. Det har vakt vældig harme, at flere af de ledende personer i nej-kampagnen efter deres "sejr" valgte at

fordømmelser og nedgørelser af Johnsons person fra de samme meningsdannere, som i første omgang fordømte hans fraskrivelse af ansvaret umiddelbart efter afstemningen. Og så er der David Cameron. Hvis nogen er blevet stillet for historiens domstol er det den tidligere premierminister, som er blevet pålagt langt den største del af ansvaret for Storbritanniens exit fra EU. Fordømmelserne er væltet ned over Cameron, som er fratrådt fra parlamentet og hvis eftermæle derfor ikke tegner godt. Manglen på politisk lederskab og mod er nogle af de ord, der er blevet hæftet på den tidligere gulddreng inden for det konservative parti.

På mange områder har Camerons regeringsperiode været en fiasko, hvor det nok lykkedes at rette op på den britiske økonomi efter finanskrisen, men prisen for den neoliberalistiske politik, som står i centrum for den økonomiske planlægning, har været en større social forarmelse blandt samfundets svageste, og et land, som

"På mange områder har Camerons regeringsperiode været en fiasko"

trække sig fra deres poster og dermed løb fra ansvaret og de udfordringer, som nu tårner sig op. Mest prominent heriblandt: Boris Johnson og Nigel Farage. Der er imidlertid ikke meget, der tyder på, at Johnson trak sig frivilligt fra kapløbet om at blive ny premierminister, og under alle omstændigheder har den tidligere Londonborgmester nu fået chancen for at rede trådene ud som udenrigsminister i Theresa Mays nye regering, hvilket komisk nok har medført en bølge af ramaskrig,

på grund af den store ulighed er ved at knække over. Theresa May er derfor også nødsaget til at foretage andre økonomiske dispositioner, og måske vil vi se et mere socialt-konservativt parti som konsekvens. Spørgsmålet er imidlertid, om Cameron fortjener al skylden for det britiske nej til Europa. Hvis man endelig skal pege på en moderne politiker, der bærer ansvaret for den kaotiske Europa-politik, som London har ført gennem en årrække, må det blive Margaret Thatcher, som for alvor indledte den konservative

"Det forekommer i hvert fald utopisk, at Cameron blot skulle have undladt at udskrive afstemningen og stået fast."

zig-zag-kurs over for Bruxelles. Men i sidste ende er heller ikke Thatcher afgørende. Den afgørende faktor for den meget skeptiske holdning til det europæiske projekt skal findes i en blanding af historiske, kulturelle og politiske forhold, der trækker tråde langt tilbage i historien. Det er hovedopfattelsen, at Cameron kun udskrev folkeafstemningen for at sikre sit genvalg, hvilket i først omgang lykkedes, og det kan meget vel være sandheden, men sandheden er også, at et flertal af vælgerne rent faktisk, som det viste sig, ønskede at forlade unionen, og at Cameron derfor var i tråd med sin befolkning. Det forekommer i hvert fald utopisk, at Cameron blot skulle have undladt at udskrive afstemningen og stået fast.

Splittelsen i Det konservative parti var overvældende, og såfremt Cameron havde nægtet at give vælgerne et valg, var hans eget parti med stor sandsynlighed brudt sammen og en politisk borgerkrig begyndt. Camerons politiske undergang stod skrevet i begge scenarier, valget faldt på det scenarie, hvor muligheden for sejr syntes størst. Det mislykkedes, men i det mindste opnåede Cameron at kæmpe til det sidste.

Og Fremtiden?

Det er blevet fremført, at brexit repræsenterer en form for "Sarajevo-øjeblik" i moderne europæisk historie efter den begivenhed, der udløste Første Verdenskrig.

Grundlæggelsen af den britiske straffekoloni nær Botany Bay, Australien. Januar, 1788.

Sammenhængen skulle være, at briternes afsked med Bruxelles vil indlede en lavine-effekt, der vil kunne bringe Marine Le Pen til magten i Frankrig, styrke højrefløjen i Tyskland og måske samtidig inspirere amerikanske vælgere til at placere Donald Trump i det Hvide Hus. Læg hertil, hvor angiveligt styrket præsident Putin vil stå oven på disse begivenheder, samt den kaotiske situation i Tyrkiet, der ligeledes truer Europa, så finder man opskriften på den vestlige verdens totale fald.

Uden at kunne afvise Sarajevo-analogien fuldstændig, kan det i hvert fald konstateres, at hvis det er briternes EU- begejstring eller mangel på samme, der holdt den vestlige civilisation oppe, så hviler denne på et meget skrøbeligt fundament. Attentatet i Sarajevo blev en katalysator for begivenheder, der allerede var under hastig udvikling, og sådan forholder det sig også med brexits internationale konsekvenser, men forskellen er, at mens ingen

kunne forudse mordet på ærkehertug Franz Ferdinand, burde det ikke komme som en kæmpe overraskelse, at et flertal af de britiske vælgere rent faktisk stemte nej. Det er, som om ingen rigtig troede, at det kunne blive et farvel til den europæiske union, hvorfor der ikke har været nogen grund til at forberede sig på det. Men lige siden Storbritannien sammen med Danmark blev en del af EF i 1972, har der blandt eliten i London såvel som i den brede befolkning eksisteret en i bedste fald ambivalent holdning til det europæiske projekt. Selv hvis afstemningsresultatet var blevet et ja, havde det ikke ændret på den stærke britiske EU-skepsis, og London ville være vedblevet med at udgøre et stadigt voksende problem. Hvis der kan findes en konstruktiv tilgang til brexit – fra begge parter – er der mulighed for at begynde på en frisk og dermed indlede et reelt frugtbart samarbejde, som vil kunne gavne London såvel som Bruxelles. Det vil naturligvis ikke blive nemt at skabe en løsning, men på den anden side står det klart, at de lette løsningers tid er forbi.

Hvad der nu er tilbage, er hårdt arbejde og kamp for at overleve i en stadig mere kaotisk og ustyrlig verden. Historien gentager sig aldrig fuldstændig på samme måde, og de europæiske stater, herunder ikke mindst Storbritannien, står over for enorme udfordringer – politisk, økonomisk, socialt og kulturelt. Men briterne har før stået over for store problemer og arbejdet sig igennem. De britiske øer har på afgørende vis præget Europas historie og vil med stor sandsynlighed fortsat gøre det. Og hvis briterne (og det øvrige Europa) har behov for inspiration og opmuntring i endnu en skæbnestund

for nationen, kan det findes hos den store victorianske poet Alfred lord Tennyson, som i sit berømte digt Ulysses fra 1842 synes at forudse imperiets snarlige undergang og dermed også begyndelsen på en ny omgang i den evige søgen efter den sande britiske identitet, en søgen der på ny er blevet aktuel. Digtes slutning lyder:

It may be that the gulfs will wash us down: It may be we shall touch the Happy Isles, And see the great Achilles, whom we knew. Tho' much is taken, much abides; and tho' We are not now that strength which in old days Moved earth and heaven, that which we are, we are; One equal temper of heroic hearts, Made weak by time and fate, but strong in will To strive, to seek, to find, and not to yield.

Skrevet af Thomas Lie Eriksen

Thomas er cand.mag. i historie fra Københavns Universitet og er freelanceskribent med speciale i internationale relationer og moderne europæisk historie. Han har tidligere skrevet for bl.a. Politiken, Information, Ræson og IPmonopolet.

KONFLIKTEN I DET SYDKINESISKE ØHAV – NY KOLD KRIG MELLEM USA OG KINA?

KONFLIKTEN I DET SYDKINESISKE ØHAV – NY KOLD KRIG MELLEM USA OG KINA?

Konflikten i det Sydkinesiske Øhav mellem Kina, Filippinerne, Vietnam, Taiwan, Malaysia og Brunei har i de senere år fået en del mediedækning. På trods af de stigende stridigheder og aktiviteter i området, er det dog ikke en ny konflikt. Den har tværtimod eksisteret i årtier.

"De første uroligheder i området begyndte helt tilbage i det 19. århundrede"

For at forstå konflikten og de mulige konsekvenser af den, er det nødvendigt at forstå de bagvedliggende geopolitiske intentioner hos især Kina og USA. På trods af, at USA officielt set ikke har valgt at gå aktivt ind i konflikten, har USA ikke desto mindre sendt militærpersonale til området og pustet liv i spekulationerne om en truende kold krig mellem USA og Kina.

Konflikten

De første uroligheder i området begyndte helt tilbage i det 19. århundrede, da Kina i 1876 kom med sit første krav på de to ubeboede ø-grupper, Parcellerne og Spratly-øerne, som grænser op til Kina, Taiwan, Philippinerne, Malaysia og Vietnam. I 1947 gjorde Kina yderligere krav på området med deres "11-dash line"-krav, der senere er blevet revideret ned til det der kaldes for "9-dash line"-kravet. Det er i høj grad dette krav, der er omdrejningspunktet for konflikten i dag. Der er mange spekulationer ift. hvad Kinas "9-dash line"-krav helt præcist dækker over, men der er bud på, at det både inkluderer selve retten til patruljering, farvandet og havbunden samt diverse ø-grupper.

De to ø-grupper er ikke kun blevet anvendt af Kina i årenes løb, men også af de andre nærliggende lande. En af de helt centrale debatter i konflikten er således, hvem, der historisk og geografisk set, har ret til ø-grupperne. Kina er det land, som historisk set har kunnet bevise, at de var de første til at "besætte" ø-grupperne. Beviserne er skrifter og malerier, som tyder på, at kinesiske fiskermænd har fragtet lerkrukker via ø-grupperne.

Der er ikke en eksakt dato for, hvornår konflikten for alvor startede, men i en lang årrække er den territorielle stridighed blandt de involverede parter spidset til. I dag ses Kina i det ene hjørne og USA i det andet sammen med de andre asiatiske lande, som ligeledes er internt uenige på flere områder. Foruden historisk betydning er øerne også geopolitiske hot spots og de, der måtte få det retmæssige krav på øerne, kan blandt andet se frem til en stor økonomisk gevinst.

Der kan etableres maritime baser på øerne, hvor man kan patruljere ud fra og kontrollere hele den maritime trafik. Derudover har ø-grupperne og

havområder, som tilhører andre lande. Dette har i høj grad været med til at eskalere konflikten yderligere og USA har krævet, at Kina standser denne opbygning, så længe der ikke er enighed om en officiel inddeling af det Sydkinesiske Øhav og de dertilhørende ø-grupper. Den 20. juli 2011 kom Kina, Brunei, Malaysia, Filipinerne og Vietnam frem til en aftale kaldet DOC "Declaration of Conduct of Parties in the South China Sea", som indeholder indledende retningslinjer, der skal være behjælpelig til løsningen af konflikten. Det er retningslinjer, som vil øge samarbejdet og god "naboskab" med gensidig tillid samt fremme principper fra blandt andet en fælles

"Foruden historisk betydning er øerne også geopolitiske hot spots og de, der måtte få det retmæssige krav på øerne, kan blandt andet se frem til en stor økonomisk gevinst"

det omkringliggende havbund råstoffer, som gas og olie. Der er ikke en præcis måling på mængden af gas og olie, men Kina estimerer, at det Sydkinesiske Øhav har op til 17,7 milliarder tons råolie. Til sammenligning er der 13 milliarder tons råolie i Kuwait. Dog er der foretaget andre målinger, som modsat estimerer 1,1 milliard tons råolie, hvilket er væsentligt mindre end Kinas estimat. Én af de væsentlige debatter er den internationale lov og navigationsfriheden, som også gælder for det Sydkinesiske Øhav. Blandt andet har Kina omgået international lovgivning ved at bygge kunstige øer på og omkring ø-grupperne. Kina har bygget øer i de såkaldte eksklusive "economic zones" og ifølge international lovgivning om maritim afgrænsning, bygger Kina i

erklæring, som Kina og "ASEAN" (sammenslutning af sydøstasiatiske nationer) kom frem til i 1997 og en FN Konvention fra 1982, som håndhæver navigationsfrihed og retten til overflyvning over det Sydkinesiske Øhav.

Kina har givet udtryk for et stærkt ønske om at have bilaterale forhandlinger, dog frygter flere af de mindre lande, at Kina vil bruge deres overlegne størrelse til at trumfe deres egen vilje igennem. De mindre lande ønsker derfor multilaterale forhandlinger med USA for at finde en mere "kollektiv og fair" løsning.

Kina

Kina er det eneste land i Asien-regionen, der med succes har formået

"Kina vil derfor umiddelbart stå stærkere, hvis konflikten skulle optrappe yderligere mod de mindre stater."

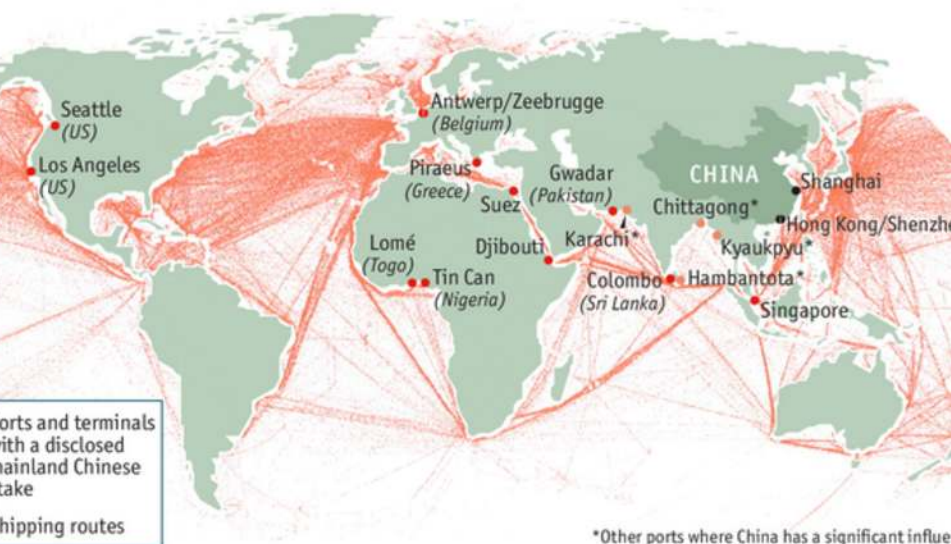
at opnå politisk indflydelse over havområdet og agerer ligeledes derefter. Kina har offentligt udtalt, at det Sydkinesiske Øhav er et nationalt anliggende og det derfor kan tolkes som, at Kina har tegnet en streg i sandet, når det kommer til deres interesser i området. Kina er også blevet mere territoriell over for ubudne gæster og tolererer eksempelvis ikke ekstern militær oprustning i havområdet, men tager gerne enerådigt beslutninger omkring det Sydkinesiske Øhav uden om de andre lande jf. deres ø-bygningsaktiviteter og stigende militærpatruljering.

Det tyder på, at Kinas langsigtede intentioner er at ekspandere deres indflydelse i det Sydkinesiske Øhav

således, at de opnår status som regional sømagt. Kinas forsvarsbudget er tre gange så højt som de 10 ASEAN landes forsvarsbudget er tilsammen, hvilket har resulteret i at Kinas flåde nu inkluderer fregatter, hangarskibe og ubåde. Kina vil derfor umiddelbart stå stærkere, hvis konflikten skulle optrappe yderligere mod de mindre stater. Kinas mere proaktive tilgang til at hævde suverænitet over havområdet er ikke nødvendigvis kun baseret på et ønske om at opnå status som regional sømagt, men også, som en global sømagt. Det er nemlig ikke kun i det Sydkinesiske Øhav, hvor Kina har oplevet en stigende ejerskabsfølelse.

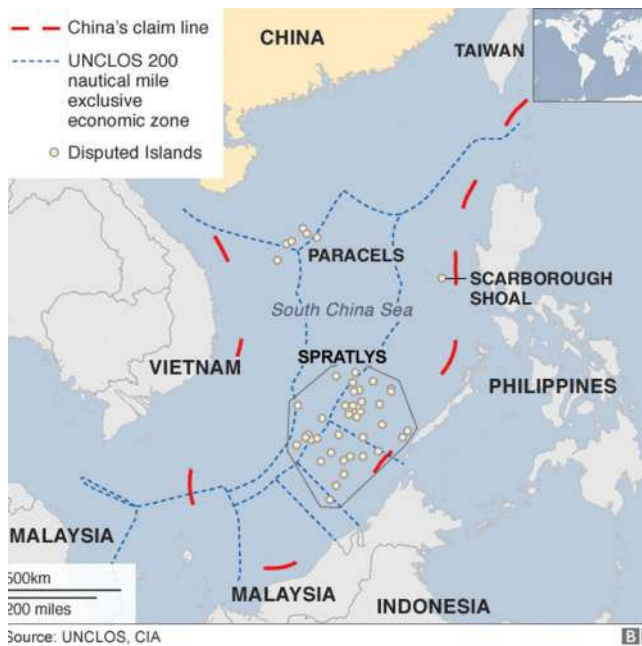
I 2005 fremsatte den amerikanske konsulentvirksomhed "Booz Allen

String of Chinese pearls

"The string of pearls" teorien.

Ifølge teorien har Kina en strategi om, at dominere det Indiske Ocean og blive militært overlegende. Hver perle i kæden repræsenterer en "sfære af indflydelse"

Hamilton” en geopolitisk teori ved navn ”The string of pearls”. Ifølge teorien har Kina en strategi om, at dominere det Indiske Ocean og blive militært overlegende. Hver perle i kæden repræsenterer en ”sfære af indflydelse” (her tænkes både på økonomisk, militær og efterretningsmæssig indflydelse), hvor

Såfremt Kina opnår status som global sømagt, vil det ikke kun have en geopolitisk og økonomisk gevinst. Det vil også betyde, at Kina vil få mere indflydelse på den internationale scene. Kinas interesser vil derved kunne blive varetaget bedre og Kina kan med tiden blive et alternativ til USA i forhandlinger (eks. de økonomiske forhandlinger med subsahariske lande i Afrika). I Kinas egne øjne, bidrager de blot med et alternativ til USA, men denne magt kan også bruges til at udfordre status quo med USA som den ubetinget supermagt.

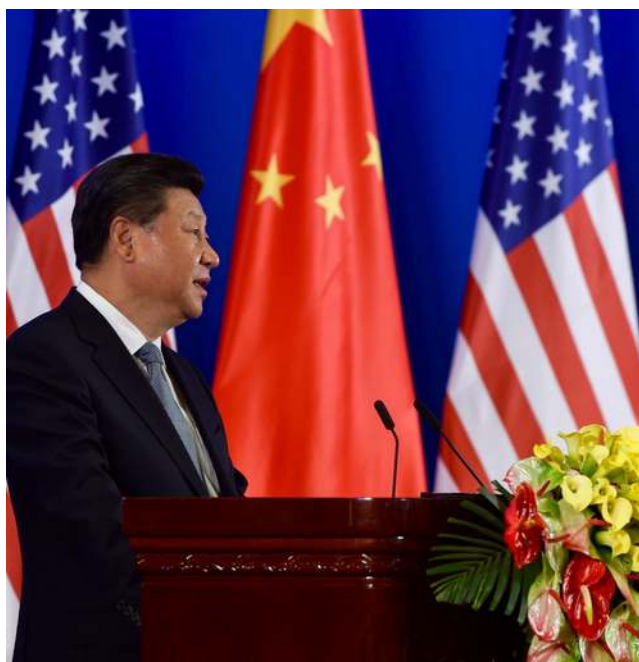
USA

USA er en supermagt og ønsker derfor naturligvis ikke at ændre på det internationale hierarki, med dem selv i toppen. Inden Kina blev mere proaktiv på den internationale scene, var den generelle opfattelse, at USA dominerede området. Både Kina og USA har anklaget hinanden for at militarisere området, og der er tegn på,

"Inden Kina blev mere proaktiv på den internationale scene, var den generelle opfattelse, at USA dominerede området."

Kina har sikret havne og kystbyer langs kysten i det Indiske Ocean. Teorien tilsiger, at Kina har i sinde at bruge denne position til at udfordre USA og dets position, som værende den globale supermagt. Det vides ikke om teorien holder vand, men Kina har ikke desto mindre udviklet sin flådestyrke til at kunne gå ud over regionen og patruljere i det Vestlige Stillehav, det Indiske Ocean og den Persiske Golf.

at området er ved at bevæge sig væk fra en geopolitisk konflikt og over mod en international magtstrid mellem de to stormagter. USA har patruljeret området både med militære luftvåben og skibe, hvilket er med til at skabe yderligere spændinger mellem Kina og USA og puste liv i spekulationer om en påbegyndende ”kold krig”-lignende situation. Kinas udenrigsminister har endda udtalt, at USA’s aktiviteter er ulovlige, provokerende og forhindrer stabilitet i det Sydkinesiske Øhav.

Ydermere er der en opfattelse i Beijing om, at USA stagnerer og med Kinas enorme vækst og styrke, ser Kina den territorielle konflikt i det Sydkinesiske Øhav som en måde at svække USA's indflydelse yderligere, og sende et signal til USA, at de ikke skal prøve at indskrænke Kinas genopståen.

Hvis Kina ender med at få kontrollen over det Sydkinesiske Øhav og de to ø-grupper, mister USA en del af deres indflydelse i Asien samt de økonomiske goder, som følger med. Førhen har USA haft kontrollen over det Sydkinesiske øhav, hvor 1/3 af verdenshandelen sejler gennem og USA har også en økonomisk interesse i de to ø-grupper, da der, som sagt, eksisterer enorme mængder råstoffer omkring ø-grupperne, som kan give en stor økonomisk fortjeneste. Dette er Kina udmærket klar over og hvis Kina skal forhindre deres egen vækst i at stagnere og blive en stormagt, er det kun positivt at få kontrollen over 30% af verdens maritime handel og de to ø-grupper.

Selvom det tyder på, at der foregår en reel magtstrid mellem Kina og USA, kan der argumenteres for, at udvidelsen af Kinas geopolitiske interesser og kapaciteter meget vel kan være en måde, hvorpå Kina kan integrere sig selv yderligere i det internationale samfund og øge samarbejdet med USA og de øvrige lande i regionen. Den tidligere amerikanske præsident Barack Obama har i en udtalelse sagt, at dette netop kunne være en måde, hvorpå Kina kunne hjælpe med globale anliggender, som menneskerettigheder, anti-pirateri, handel og samtidig fungere som en stabilisator i regionen. Det der foregår i det Sydkinesiske øhav for øjeblikket behøver derfor ikke nødvendigvis at have noget at gøre med, at Kina ønsker at udfordre USA.

Kina, USA og Fremtiden

Der er mange lag i konflikten og den er meget kompleks, da der er så mange forskellige sideløbende debatter og interesser mellem mange parter på én gang. Der er geopolitiske, økonomiske og magtinteresser i området og det er især den sidstnævnte, som er interessant for Kinas genopståen. Kina har tidligere været en stormagt. I dag er det dog USA, som er hegemon, og en måde at blive en stormagt på er netop at opnå kontrol over store havområder og dermed mindske noget af USA's magt i det Sydkinesiske Øhav. Når det er sagt har Kina i høj grad provokeret USA og de andre lande i Asien-regionen med suverænitetserklæringen og udvidelsen af deres maritime kapaciteter. Når alt dette tages i betragtning, virker det besynderligt, hvis Kina ikke har planer om at bruge det for egen vindings

"Derudover har alle de andre involverede parter også en interesse i at holde strædet åbent."

skyld og genopstå som en stor regional sømagt og måske endda udfordre USA, som den globale supermagt.

Men én ting er potentialet for en mulig kold krig mellem USA og Kina, en anden ting er muligheden for, at det reelt sker. Lige nu får Kina ikke meget ud af at påbegynde en konflikt med USA i det Sydkinesiske Øhav, da USA er Kina militært overlegen. USA's forsvarsbudget er stadigvæk verdens højeste; 601 milliarder \$ mod Kinas 141 milliarder \$. På lang sigt, vil Kina få mere ud af at øge samarbejdet og få mere ansvar i Asien-regionen.

Derudover har alle de andre involverede parter også en interesse i at holde strædet åbent. En militær konflikt i strædet vil derfor ikke være ønskværdigt for nogen.

Skrevet af Rosa Ingstrup

Rosa studerer Statskundskab på Københavns Universitet. Hun er aktiv i studenterforeningen International Debat, og udover dette sidder hun i DIGNITY's Youth Panel og er aktiv i Venstre Ungdom.

SKRIV FOR EN UDENRIGSANALYSE

▼ Fast Skribent

For at blive en fast skribent skal du sende følgende ind:

Dit CV og to eksempler på dine skriveevner. Eksemplerne må være på max 800 ord, og kan fx være et uddrag fra en universitetsopgave.

Ovenstående sendes til redaktionen på: redaktion@en-udenrigsanalyse.dk

▲ Gæsteskribent

Har du en idé til en analyse eller artikel (eller har du allerede en liggende), så send det til redaktionen på:

redaktion@en-udenrigsanalyse.dk.

I din e-mail skal du skrive kort om din idé, samt tre linjer om dig selv.

BLIV EN DEL AF VORES UDENRIGSNETVÆRK

Hvert år tager danskere ud i verden for at få praktisk erfaring. Som følge af dette kan de føle, at de mister kontakten til deres danske “arbejdsnetværk” eller at det er svært at etablere et. Den samme tendens kan opstå blandt personer bosat udenfor hovedstaden, hvor mulighederne for at danne et netværk er mindre. Ikke mindst findes der personer i hele Danmark, som ikke ved, hvor de skal starte henne, hvis de ønsker at danne et netværk.

Denne mangel på et arbejdsnetværk er i særdeleshed et problem for dem, der er i begyndelsen af deres karriere. Et solidt arbejdsnetværk er nemlig oftest lig med adgang til flere muligheder.

Hos En Udenrigsanalyse har vi valgt at etablere “Udenrigsnetværket”, som er et online netværk for alle, der er interesseret i internationale problemstillinger.

Grundstenen i dette netværk er et lukket online forum, hvor man kan møde andre medlemmer, som deler ens interesse. Det er stedet, hvor man kan debattere og dele tips og tricks, informationer og nyheder.

Udenrigsnetværket er gratis og det er for alle uanset niveau. For at blive medlem skal du blot kontakte En Udenrigsanalyse på:

kontakt@en-udenrigsanalyse.dk

Tak fordi du læste med.

Hvis du vil læse mere, er du meget
velkommen til at besøge os på:

www.en-udenrigsanalyse.dk

Eller følg os på:

Facebook: [https://www.facebook.com/
Udenrigsanalyse/](https://www.facebook.com/Udenrigsanalyse/)

Twitter: @UDNRIGSANALYSE

